

AGENCIJA

ZA TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV



LETNO POROČILO

O DELU AGENCIJE ZA TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV
V LETU 2002

KAZALO

Uvod	3
Ustanovitev, pravni položaj, naloge, organi in delovna skupnost Agencije	4
Ustanovitev in pravni položaj.....	4
Bistvene naloge Agencije.....	4
Organi Agencije.....	5
Delovna skupnost Agencije.....	7
Delo Agencije v letu 2002	9
1. Izdaja dovoljenj oziroma soglasij	9
1.1 Izdaja dovoljenj za poslovanje finančnih institucij.....	9
1.2 Izdaja dovoljenj za javno ponudbo vrednostnih papirjev.....	11
1.3 Izdaja soglasij za prvo prodajo brez javne ponudbe.....	12
1.4 Izdaja dovoljenj za obvezno javno ponudbo za odkup in zbiranje pooblastil po Zakonu o prevzemih.....	12
1.5 Izdaja dovoljenj borznim posrednikom in članom uprav.....	14
1.6 Soglasja k aktom Ljubljanske borze.....	14
1.7 Soglasja k aktom KDD - Centralne klirinškodpotne družbe.....	14
2. Vodenje registrov in drugih javnih podatkov ter obvezne objave javnih družb	15
2.1 Javni registri.....	15
2.2 Objave podatkov o poslovanju javnih družb.....	15
3 Nadzor	17
3.1 Opravljanje nadzora.....	17
3.2 Nadzor nad javno ponudbo vrednostnih papirjev.....	19
3.3 Nadzor nad postopki prevzema.....	20
3.4 Nadzor nad poročanjem javnih družb.....	20
3.5 Nadzor poslovanja borznoposredniških družb in bank.....	21
3.6 Nadzor nad zlorabami notranjih informacij.....	22
3.7 Nadzor poslovanja investicijskih skladov in družb za upravljanje.....	23
3.8 Nadzor poslovanja vzajemnih pokojninskih skladov.....	23
3.9 Nadzor KDD - Centralne klirinškodpotne družbe.....	24
3.10 Nadzor nad poslovanjem Ljubljanske borze.....	24
4. Delo Agencije na normativnem področju	25
4.1 Izdaja podzakonskih predpisov.....	25
4.2 Sodelovanje pri pripravi novih zakonov in predlogi za spremembo zakonov.....	26
5. Postopki pred sodišči	27
5.1 Postopek pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije.....	27
5.2 Postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije.....	27
5.3 Postopek pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije v Ljubljani.....	29
5.4 Postopki pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani.....	29
5.5 Postopki pred okrajnim sodiščem.....	30
5.6 Postopki pred sodnikom za prekrške in Senatom za prekrške Republike Slovenije.....	30
6. Sodelovanje Agencije z drugimi institucijami	32
6.1 Sodelovanje z domačimi institucijami.....	32
6.2 Sodelovanje s tujimi in mednarodnimi institucijami oziroma organizacijami.....	32
7. Druge zadeve	36
7.1 Splošne in kadrovske zadeve.....	36
7.2 Informatika.....	36

UVOD

Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu Agencija) je bila ustanovljena 1994. leta, torej je 2002 že deveto leto njenega delovanja. Na podlagi prvega odstavka 293. člena Zakona o trgu vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 56/99 in 52/02; v nadaljnjem besedilu ZTVP – 1) Agencija letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o svojem delu ter na podlagi prvega odstavka 292. člena ZTVP – 1 tudi o stanju in razmerah na trgu vrednostnih papirjev.

To poročilo obsega podatke o izdanih dovoljenjih za poslovanje družb za upravljanje, investicijskih skladov, borzoposredniških družb, vzajemnih pokojninskih skladov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija. Opisano je njeno delo v zvezi z nadzorom nad udeleženci na trgu vrednostnih papirjev, delo na zakonodajnem področju in sodelovanje z drugimi domačimi in tujimi nadzornimi organi oziroma mednarodnimi organizacijami in institucijami. Podatki v tem poročilu se praviloma časovno nanašajo na delo Agencije v letu 2002, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, ki se nanašajo na delo Agencije.

USTANOVITEV, PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE, ORGANI IN DELOVNA SKUPNOST AGENCIJE

USTANOVITEV IN PRAVNI POLOŽAJ

Agencija je bila kot neodvisna institucija ustanovljena z Zakonom o trgu vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 6/94, v nadaljnjem besedilu ZTVP), ki je začel veljati 13. 3. 1994. Z uveljavitvijo ZTVP – 1 28. 7. 1999, na podlagi katerega je prenehal veljati ZTVP, je zagotovljena kontinuiteta obstoja in delovanja Agencije. Njena temeljna naloga je opravljanje nadzora in drugih nalog ter pristojnosti, določenih z zakoni in na njihovi podlagi izdanimi predpisi, z namenom zagotoviti spoštovanje teh predpisov in ustvariti pogoje za učinkovito delovanje trgov vrednostnih papirjev in zaupanje vlagateljev v te trge.

Sredstva za delo Agencije se zagotavljajo predvsem iz taks za odločanje o posamičnih zadevah in nadomestil za opravljanje nadzora. Višino taks in nadomestil določa tarifa, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije daje tudi soglasje k letnemu obračunu in finančnemu načrtu Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja računsko sodišče.

Sedež Agencije je v Ljubljani, Poljanski nasip 6.

BISTVENE NALOGE AGENCIJE

Agencija opravlja nadzor ter izvršuje druge naloge in pristojnosti, določene z ZTVP – 1, Zakonom o prevzemih (Uradni list RS, št. 47/97 in 56/99; v nadaljnjem besedilu ZPre) in Zakonom o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 6/94, 25/97, 32/97 – popr., 10/98, 26/99 in 56/99; v nadaljnjem besedilu ZISDU). Tik pred koncem leta 2002 je bil sprejet novi Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 110/02; v nadaljnjem besedilu ZISDU – 1).

Poleg naštetih zakonov določajo zakonski okvir dela Agencije še Zakon o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 50/99, 106/99 in 58/02; v nadaljnjem besedilu ZPSPID), Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/99, 72/00, 124/00, 109/01 in 108/02; v nadaljnjem besedilu ZPIZ – 1), Zakon o deviznem poslovanju (Uradni list RS, št. 23/99), Zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjih (Uradni list RS, št. 23/99; v nadaljnjem besedilu ZNVP).

Na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja (Uradni list RS, št. 79/01 in 59/02, v nadaljnjem besedilu ZPPDen – 1) Agencija sodeluje pri sestavi seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij v subjektih, ki jih nadzoruje, in v okviru svojih pristojnosti kot organ nadzora preverja izvajanje določb tega zakona, tako da aktivneje sodeluje tudi pri nadziranju pranja denarja. Če bi subjekt nadzora kršil določbo ZPPDen – 1, kar bi bilo hkrati kršitev določb zakonov, katerih izvrševanje nadzoruje Agencija, je ta prav tako dolžna ustrezno ukrepati. V tem letu je aktivno obveščala subjekte nadzora z njenega delovnega področja o njihovih zakonskih dolžnostih v skladu z ZPPDen – 1 in njegovimi podzakonskimi predpisi ter sodelovala pri izobraževanju, ki ga je organiziral Urad za preprečevanje pranja denarja v okviru PHARE, s področja zakonodaje o preprečevanju in odkrivanju pranja denarja.

Temeljne naloge in pristojnosti, opravljene v letu 2002, sestavljajo predvsem štiri osnovna področja, in sicer:

- izdaja dovoljenj: za poslovanje finančnih organizacij po ZTVP – 1, ZISDU in ZPIZ – 1, za javno ponudbo vrednostnih papirjev, za ponudbo za odkup, borznim posrednikom ter članom uprav družb za upravljanje, borznoposredniških družb, borze in klirinškodopotne družbe,
- nadzor nad trgom vrednostnih papirjev oziroma nadzor nad finančnimi organizacijami po ZTVP – 1, ZISDU in ZPIZ – 1 ter nadzor postopkov v zvezi s prevzemi po ZPre,
- priprava podzakonskih predpisov Agencije, ki so pravna podlaga za urejanje, kontrolo in razvoj trga vrednostnih papirjev v Republiki Sloveniji,
- vodenje registrov oziroma drugih podatkov s področja trga vrednostnih papirjev.

Konkretnejše pomembne naloge Agencije iz zgoraj navedenih sklopov so:

- izdaja dovoljenj za poslovanje finančnih institucij po ZTVP – 1, ZISDU in ZPIZ – 1, in sicer:
 - borznoposredniških družb,
 - (pooblaščenih) družb za upravljanje,
 - (pooblaščenih) investicijskih družb,
 - vzajemnih skladov,
 - vzajemnih pokojninskih skladov,
 - borze,
 - klirinškodopotne družbe,
- izdaja dovoljenj za javno ponudbo vrednostnih papirjev,
- izdaja dovoljenj za ponudbo za odkup,
- organiziranje preizkusov strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje poslov borznega posrednika in člana uprave družbe za upravljanje oziroma borznoposredniške družbe, borze in klirinškodopotne družbe,
- dajanje soglasij k aktom borze,
- dajanje soglasij k aktom klirinškodopotne družbe,
- nadzor (pooblaščenih) družb za upravljanje, (pooblaščenih) investicijskih družb, vzajemnih skladov, vzajemnih pokojninskih skladov, borze, klirinškodopotne družbe ter borznoposredniških družb in bank, ki opravljajo posle z vrednostnimi papirji (slednje le v tem delu njihovega poslovanja), in nadzor nad postopki po ZPre,
- priprava podzakonskih predpisov na podlagi ZTVP – 1, ZISDU, ZPre, ZNVP, ZPIZ – 1,
- vodenje registrov izdanih dovoljenj za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje, prospektov za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje ter revidiranih letnih poročil in njihovih povzetkov, polletnih poročil in njihovih povzetkov in poročil o poslovnih dogodkih.

Na podlagi novele Zakona o gospodarskih družbah ZGD – F so bili v tem letu na predlog Agencije imenovani dodatni člani poravnalnega odbora izvedencev za preizkus menjalnega razmerja v postopku pripojitve družb za primere, ko je pri pripojitvi udeležena družba, s katere delnicami se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Prav tako je Agencija na navedeni podlagi začela opravljati administrativne zadeve za poravnalni odbor izvedencev za sodni preizkus menjalnega razmerja, ki ga imenuje sodišče.

ORGANI AGENCIJE

Na podlagi 294. člena ZTVP – 1 sta organa Agencije strokovni svet in direktor Agencije.

Strokovni svet

Na podlagi 296. člena ZTVP – 1 osem članov in predsednika strokovnega sveta imenuje in razrešuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za finance. Člani in predsednik strokovnega sveta se imenujejo za dobo petih let in so lahko ponovno imenovani.

Z uveljavitvijo ZTVP – 1 člani in predsednik strokovnega sveta, imenovani na podlagi ZTVP, nadaljujejo opravljanje funkcije do izteka mandata. Pred iztekom mandata lahko člana in predsednika strokovnega sveta razreši samo Vlada Republike Slovenije, iz razlogov, določenih v ZTVP – 1.

V letu 2002 so bili člani strokovnega sveta: dr. Miha Juhart (predsednik), g. Marko Prijatelj (do 1. 11. 2002), dr. Edo Pirkmajer, mag. Mojca Majič, ga. Sonja Bukovec, dr. Rasto Hartman, g. Klaudijo Stroligo (od 4. 7. 2002), mag. Sibil Svilan (od 5. 12. 2002), mag. Jovan Lukovac (do 30. 7. 2002), mag. Alja Markovič Čas (od 4. 7. 2002) in ga. Alenka Selak.

Vlada Republike Slovenije je s sklepom z dne 4. 7. 2002 razrešila dolžnosti člana strokovnega sveta mag. Mateja Narata (zaradi odstopa) in člana strokovnega sveta dr. Eda Pirkmajerja in namesto njiju imenovala nova člana (g. Klaudija Stroliga in mag. Aljo Markovič Čas). Na podlagi tožbe člana strokovnega sveta zoper navedeni sklep v delu, ki se je nanašal na njegovo razrešitev, je Vrhovno sodišče Republike Slovenije novembra 2002 navedeni sklep v izpodbijanem delu odpravilo.

Člani in predsednik strokovnega sveta ne smejo biti pogodbeno vezani, zaposleni ali imeti lastniških deležev pravnih oseb, ki jim Agencija izdaja dovoljenje oziroma soglasje za poslovanje, in ne smejo opravljati nalog v organih političnih strank. Kot zaupne morajo varovati podatke o izdajateljih vrednostnih papirjev, osebah, nad katerimi Agencija opravlja nadzor, in druge podatke o dejstvih in okoliščinah, za katere so izvedeli v zvezi z opravljanjem funkcije, razen podatkov, ki so po določbah zakona javno dostopni, in sicer tudi po prenehanju funkcije.

Strokovni svet je pristojen za sprejemanje podzakonskih predpisov, ki jih izdaja Agencija, ter za izdajo dovoljenj, soglasij in drugih odločitev o posamičnih zadevah. Prav tako sprejema tudi letno poročilo o delu Agencije in poročilo o stanju na trgu vrednostnih papirjev, ki ga je treba na podlagi 292. oziroma 293. člena ZTVP – 1 predložiti Državnemu zboru Republike Slovenije do 30. junija tekočega leta. Najpozneje do 31. marca vsakega leta mora strokovni svet sprejeti tudi letni obračun Agencije za preteklo leto, ki ga pregleda tudi pooblaščen revizor, in finančni načrt tekočega leta, ter ju v 10 dneh po sprejetju poslati ministru, pristojnemu za finance (307. člen ZTVP – 1). Na podlagi določb poslovnika Agencije strokovni svet sprejema tudi sklepe in načelna stališča s ciljem enotne uporabe zakonov in drugih predpisov, ki jih Agencija uporablja pri svojem delu.

Izdaja dovoljenj, soglasij in drugih odločitev o posamičnih zadevah poteka v senatu, ki ga sestavljajo vsi člani strokovnega sveta, razen v postopku odločanja o posamičnih zadevah po ZPre, kjer senat sestavljajo trije člani strokovnega sveta. Z ZTVP – 1 so natančneje določene pristojnosti predsednika senata. Za postopek odločanja Agencije, če ni v ZTVP – 1 drugače določeno, se primerno uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00 in 52/02).

Strokovni svet Agencije se je v letu 2002 sestal na 21 rednih sejah, na katerih je obravnaval 108 točk dnevnega reda z 212 podtočkami. Poleg odločitev o posamičnih zadevah oziroma o sprejetju podzakonskih predpisov je sprejel še celo vrsto sklepov in načelnih stališč. Povprečna udeležba na rednih sejah strokovnega sveta je bila 88 %.

Direktor

Direktorja Agencije, ki vodi poslovanje Agencije in organizira njeno delo, na podlagi 302. člena ZTVP – 1 za dobo petih let imenuje in razrešuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za finance. Z uveljavitvijo Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02) je prenehala veljati omejitev, da se direktorja imenuje izmed članov strokovnega sveta.

Marko Prijatelj je odstopil s funkcije direktorja z 31. 7. 2002. Od 1. 8. 2002 vodi poslovanje Agencije ddr. Neven Borak.

DELOVNA SKUPNOST AGENCIJE

Strokovni svet je v skladu z ZTVP – 1 27. 1. 2000 sprejel Poslovnik Agencije, ki določa njeno podrobnejšo notranjo organizacijo in poslovanje. Na podlagi Poslovnika Agencije in na njegovi podlagi sprejetega Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je Agencija notranjeorganizacijsko strukturirana po naslednjih sektorjih:

- pravni sektor,
- sektor trga vrednostnih papirjev,
- sektor investicijskih skladov,
- sektor pokojninskih skladov,
- sektor za nadzor,
- sektor za mednarodno sodelovanje,
- sektor za informatiko,
- splošni sektor.

Pravni sektor opravlja pravnostrokovna dela in naloge, ki se nanašajo na pripravo predlogov podzakonskih predpisov, odločb Agencije, pravnih mnenj oziroma stališč in na rešitev pravnih vprašanj s področja dela drugih sektorjev, ter vsa druga pravna dela in naloge v zvezi z izvrševanjem nalog in pristojnosti Agencije.

Sektor trga vrednostnih papirjev opravlja vsa dela in naloge, povezane z izdajo dovoljenj oziroma soglasij na področju primarnega in sekundarnega trga vrednostnih papirjev ter v zvezi s prevzemi, s poročanjem javnih družb in z vodenjem javnih registrov, ter druge naloge, povezane z delovanjem trga vrednostnih papirjev.

Sektor investicijskih skladov opravlja vsa dela in naloge, povezane z izdajo dovoljenj oziroma soglasij družbam za upravljanje in investicijskim skladom, ter druga dela in naloge, povezane z izvrševanjem ZISDU oziroma ZISDU – 1 ter ZPSPID, slednjega v delu, ki se nanaša na preoblikovanje investicijskih družb.

Sektor pokojninskih skladov opravlja vsa dela in naloge, ki se nanašajo na izdajo dovoljenj oziroma soglasij upravljavcem vzajemnih pokojninskih skladov, ter druga dela in naloge, povezane z izvrševanjem določb ZPIZ – 1.

Sektor za nadzor opravlja vsa dela in naloge, povezane z izvajanjem nadzora nad poslovanjem subjektov in v ta namen pregleduje poslovne knjige in poročila ter zbira druge informacije o poslovanju subjektov nadzora in pri tem ugotavlja morebitne nepravilnosti pri poslovanju subjektov nadzora ter predlaga ukrepe v zvezi z ugotovitvami nadzora.

Sektor za mednarodno sodelovanje opravlja vsa dela in naloge, ki se nanašajo na sodelovanje Agencije s podobnimi nadzornimi institucijami v drugih državah in z organi Evropske unije ter z drugimi mednarodnimi

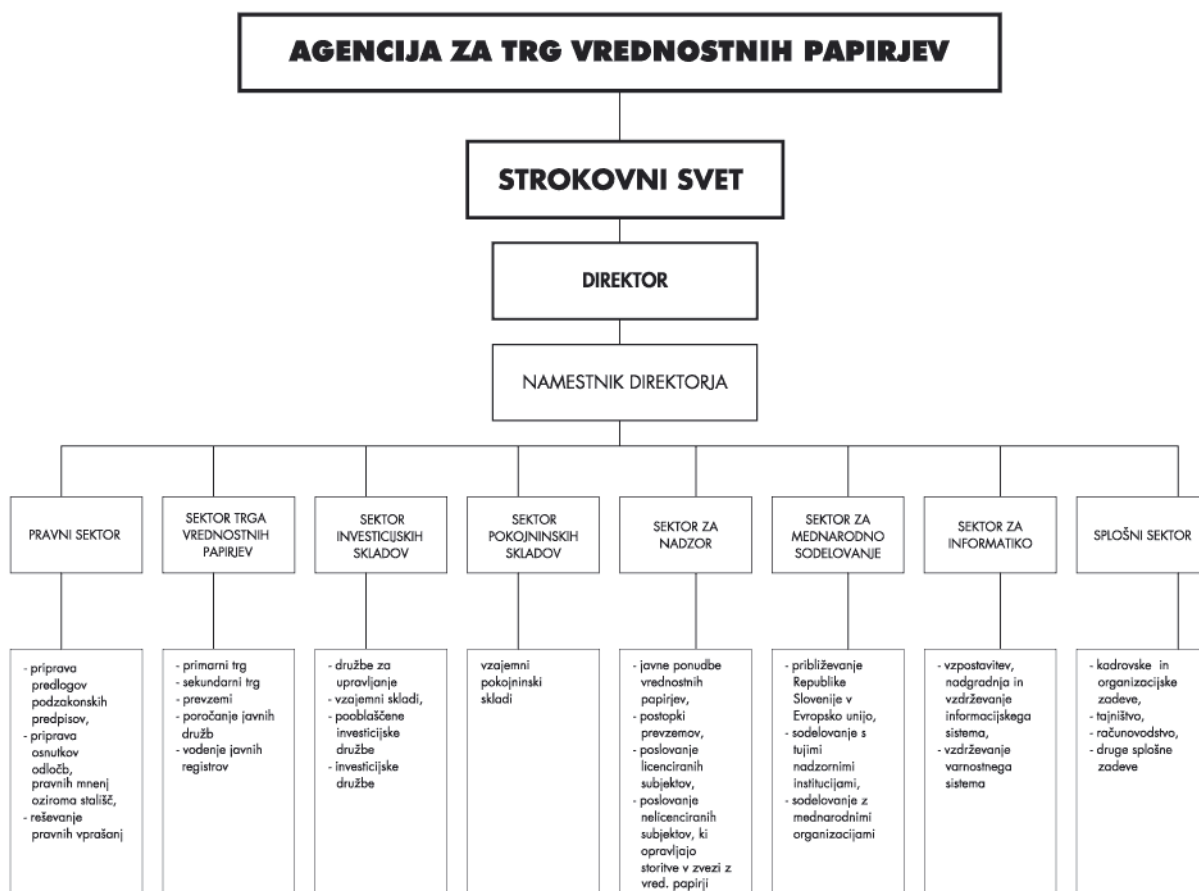
institucijami, koordinira udeležbo Agencije v posameznih delovnih skupinah v okviru teh institucij ter izvaja druga dela in naloge, povezane z mednarodnim sodelovanjem Agencije.

Sektor za informatiko opravlja vsa dela in naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega in varnostnega sistema Agencije, organizira zajem, računalniško vodenje in obdelavo ter analizo vseh podatkov Agencije, skrbi za računalniško podporo njene predstavitve na internetu ter opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske tehnologije.

Splošni sektor opravlja vsa dela in naloge, povezane z organizacijskimi, finančno-računovodskimi, kadrovskimi, tehničnimi in tem podobnimi zadevami, ter druge splošne naloge, potrebne za delovanje Agencije.

Na dan 31. 12. 2002 je bilo v Agenciji zaposlenih 33 delavcev, od tega 1 dvojni doktor znanosti, 7 magistror ekonomije, 8 univerzitetnih diplomiranih pravnikov, 9 univerzitetnih diplomiranih ekonomistov, 1 univerzitetni diplomirani inženir računalništva in informatike, 2 diplomirana ekonomista, 1 ekonomist, 1 višji tehnik, 2 ekonomska tehnika in 1 gimnazijski maturant.

Zaposleni ne smejo biti člani organov borzoposredniških družb, bank in izdajateljev, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in tudi ne smejo opravljati nalog za te pravne osebe. Prav tako so, enako kot člani strokovnega sveta, dolžni kot zaupne varovati podatke, za katere so izvedeli v zvezi z opravljanjem dela, tudi po prenehanju delovnega razmerja.



DELO AGENCIJE V LETU 2002

1 IZDAJA DOVOLJENJ OZIROMA SOGLASIJ

Agencija izdaja predvsem dovoljenja za ustanovitev oziroma poslovanje finančnih institucij, dovoljenja za javno ponudbo vrednostnih papirjev in za ponudbo za odkup, dovoljenja za opravljanje borznoposredniških poslov in poslov članov uprav družb za upravljanje, borznoposredniških družb, borze in klirinškodpotne družbe ter soglasja k aktom Ljubljanske borze vrednostnih papirjev, d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu Ljubljanska borza) in KDD - Centralne klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu KDD).

1.1 IZDAJA DOVOLJENJ ZA POSLOVANJE FINANČNIH INSTITUCIJ

1.1.1 Investicijski skladi in družbe za upravljanje

V letu 2002 se je nadaljeval postopek preoblikovanja pooblaščenih investicijskih družb, ki se je začel leta 2000. V naslednjem letu se pričakuje, da se bodo vse pooblaščenice investicijske družbe bodisi uskladile z določbami ZISDU, ki veljajo za investicijske družbe, bodisi razdružile v investicijsko družbo in redno delniško družbo, ali v celoti preoblikovale v redno delniško družbo, ker se po ZPSPID z 31. 12. 2003 izteče rok za navedeno uskladitev oziroma preoblikovanje. V začetku tega leta je bila tudi zapolnjena privatizacijska vrzel, tako da imajo vse pooblaščenice investicijske družbe med svojimi sredstvi le realno premoženje brez neizkoriščenih lastninskih certifikatov.

Trem pooblaščenim investicijskim družbam je bila izdana ugotovljena odločba, s katero je Agencija ugotovila, da so se uskladile z določbami ZISDU, ki veljajo za investicijske družbe (NFD 1, Triglav Steber I in KD ID), dve investicijski družbi sta bili ustanovljeni v postopku preoblikovanja pooblaščenice investicijske družbe, ko je prišlo do delitve na investicijsko družbo, pooblaščenico investicijsko družbo in redno delniško družbo (Infond Zlat in Maksima 1). Tri pooblaščenice investicijske družbe so se razdružile v pooblaščenico investicijsko družbo in redno delniško družbo (KS – sklad 4, Atena 1. sklad in DPB Vizija), pri Modri liniji se je del premoženja pooblaščenice investicijske družbe oddelil v redno delniško družbo, pri pooblaščenici investicijski družbi Triglav Steber II pa se je del premoženja oddelil z ustanovitvijo nove pooblaščenice investicijske družbe, medtem ko se je ostanek preoblikoval v redno delniško družbo. V celoti se je v redno delniško družbo preoblikovala le pooblaščenica investicijska družba Krona Krona.

Agencija je izdala eno soglasje k povečanju osnovnega kapitala pooblaščenice investicijske družbe (Setev, h kateri sta se pripojili Trgatev in Plod), dve soglasji za ustanovitev investicijske družbe in šest soglasij za ustanovitev pooblaščenice investicijske družbe, ki so povezana z delitvijo zaradi preoblikovanja pooblaščenih investicijskih družb, tri soglasja k sklenitvi pogodbe o upravljanju z drugo družbo za upravljanje (s Cap - Investom sta jo sklenili pooblaščenici investicijski družbi NIKA PID in NIKA PID 2, z Aktivo pa NIKA PID 1) in dve soglasji k zadolževanju pooblaščenih investicijskih družb.

V letu 2002 se je število družb za upravljanje, ki upravljajo investicijske sklade, zmanjšalo z 20 na 19, in sicer zaradi odvzema dovoljenja za upravljanje investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščenih investicijskih družb družbi za upravljanje Pulsar.

Število pooblaščenih investicijskih družb se je zaradi pripojitev in preoblikovanj zmanjšalo, tako da jih je ob koncu leta poslovalo 31, prišlo pa je tudi do treh uskladitev pooblaščenih investicijskih družb z določbami ZISDU o investicijskih družbah in do dveh ustanovitev investicijskih družb, povezanih s preoblikovanjem pooblaščenih investicijskih družb.

Pri vzajemnih skladih ni bilo sprememb in jih še vedno posluje 18. V skladu z ZISDU so vsi vzajemni skladi pridobili soglasje k dopolnitvam prospektov za javno ponudbo investicijskih kuponov in k spremembam pravil upravljanja. Čista vrednost sredstev vseh vzajemnih skladov je do 31. 12. 2002 zrasla na 55,36 milijarde tolarjev, kar pomeni 378 % povečanje glede na predhodno leto. To je predvsem posledica povečanega priliva sredstev v vzajemne sklade, ki so ga povzročili dvig borznih tečajev oziroma visoka donosnost naložb v vzajemne sklade, znižanje obrestnih mer bančnih vlog in povečano zaupanje investorjev v trg vrednostnih papirjev.

V letu 2002 so tekle tudi intenzivne priprave na sprejem novega Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, ki v skladu z evropsko smernico o investicijskih skladih povsem na novo ureja področje poslovanja investicijskih skladov in družb za upravljanje. ZISDU – 1 je bil sprejet tik pred koncem leta 2002 in začel veljati 2. 1. 2003.

1.1.2 Vzajemni pokojninski skladi

V letu 2002 so poslovali vsi vzajemni pokojninski skladi, ki so dobili dovoljenje za oblikovanje v letu 2001. Tako je to leto poslovalo vseh šest vzajemnih pokojninskih skladov, ki jih je upravljalo pet upravljavcev. Do konca decembra so vzajemni pokojninski skladi pridobili 31.539 članov, njihovo premoženje pa je doseglo vrednost 5,8 milijarde SIT. Število članov se je med letom podvojilo, vrednost premoženja pa se je povečala za petkrat. Tržni delež največjega sklada je konec decembra 2002 znašal 80,56 %.

Tabela 1: Splošni podatki o vzajemnih pokojninskih skladih (VPS)

	31. 12. 2001	31. 12. 2002
Število skladov	6	5
Število upravljavcev	5	5
Število članov VPS	15.905	31.539
Vplačana čista premija v tekočem mesecu v SIT	...	511.855.241
Čista vrednost sredstev v SIT	1.146.137.727	5.820.995.358
Tržna koncentracija		
↳ delež največjega sklada	89,23%	80,56%
↳ delež največjih treh skladov	98,95%	95,13%

Vir: Agencija (mesečna poročila upravljavcev vzajemnih pokojninskih skladov)

Med naložbami vzajemnih pokojninskih skladov prevladujejo naložbe v obveznice Republike Slovenije (44,99 %) in v bančne depozite (26,79 %). Podatki o sestavi naložb kažejo, da upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov vodijo konservativno naložbeno politiko, predvsem zaradi zajamčene donosnosti, ki so jo članom zagotovili v pokojninskih načrtih.

Vsi vzajemni pokojninski skladi so ves čas dosegali mesečno zajamčeno donosnost. Donosnost vrednosti enote premoženja za posamezne vzajemne pokojninske sklade se je v letu 2002 gibala med 10,8 % in 27,3 % na letni ravni, in je bila odvisna od naložbene strategije posameznega upravljavca.

Novela ZPIZ – 1C (Uradni list RS, št. 109/01) je s 1. 1. 2002 uvedla obvezno ločitev pokojninskih načrtov na kolektivno in individualno zavarovanje. To je pomembno predvsem s stališča pravice do uveljavljanja davčnih olajšav. Za izvajalce pokojninskih načrtov je to zahtevalo dodatne uskladitve in nove evidence. Štirje vzajemni pokojninski skladi so vložili zahtevo za izdajo soglasja k spremembi pravil vzajemnega

pokojninskega sklada, s katero so dopolnili pravila z novim pokojninskim načrtom za individualno zavarovanje. Agencija je do sedaj na tej podlagi izdala tri soglasja k spremembi pravil upravljanja, v postopku pa je še ena zahteva za spremembo pravil na podlagi sprememb ZPIZ – 1.

Tabela 2: Izdana soglasja k spremembi pravil upravljanja vzajemnega pokojninskega sklada

Vzajemni pokojninski sklad	Datum izdaje soglasja
Odprti VPS Banke Koper, d. d.	23. 10. 2002
VPS AIII	13. 11. 2002
DELTA VPS	26. 11. 2002

Vir: Agencija

ZPIZ – 1C je tudi podaljšal prilagoditveno obdobje za oblikovanje vzajemnih pokojninskih skladov in pokojninskih družb do 1. 1. 2003. Do tega datuma so morali vzajemni pokojninski skladi imeti najmanj 1000 članov, če so želeli ohraniti dovoljenje za oblikovanje vzajemnega pokojninskega sklada. Pet od šestih je ta pogoj izpolnilo. En vzajemni pokojninski sklad ni zbral zadostnega števila članov (VPS Leon 1), zato je njegov upravljavec 20. 12. 2002 uradno objavil začetek postopka likvidacije (Uradni list RS, št. 110–112). Vsi člani razen enega so zahtevali prenos odkupne vrednosti v drug pokojninski načrt, en član pa je prejel izplačilo odkupne vrednosti enot premoženja. Prenos oziroma izplačilo odkupne vrednosti enot premoženja je bilo izvedeno do konca decembra 2002.

ZISDU – 1 je prinesel novosti in dodatne zahteve tudi za področje vzajemnih pokojninskih skladov (uvredba skrbniške banke, nova oziroma podrobnejša ureditev ukrepov nadzora nad vzajemnimi pokojninskimi skladi in njihovimi upravljavci, podrobnejša določitev kršitev poslovanja, podrobneje predpisan postopek odvzema in prenehanja dovoljenja za oblikovanje vzajemnega pokojninskega sklada, predpisano letno revidiranje izkazov vzajemnega pokojninskega sklada, ki do sedaj ni bilo obvezno).

1.1.3 Borznoposredniške družbe in banke

Konec leta 2002 se je število aktivnih pooblaščenih udeležencev, ki imajo dovoljenje Agencije oziroma Banke Slovenije za opravljanje storitev z vrednostnimi papirji, zmanjšalo na 29 (konec leta 2001 jih je bilo 32). Tri borznoposredniške družbe (Dolenjska borznoposredniška družba, d. o. o., Brod na Muri, d. o. o., in eBrokers, d. d.) so prenehale dejavnost borznega posredovanja. Med pooblaščenimi udeleženci je 11 bank in 18 borznoposredniških družb.

Tabela 3: Izdana dovoljenja za opravljanje storitev z vrednostnimi papirji

Zap. št.	Borznoposredniška družba (BPD) / banka	Vrsta odločbe	Datum izdaje odločbe
1.	Dolenjska BPD	odvzem dovoljenja (na zahtevo BPD)	16. 1. 2002
2.	Brod na Muri	odvzem dovoljenja (na zahtevo BPD)	8. 5. 2002
3.	eBrokers	odvzem dovoljenja (na zahtevo BPD)	4. 9. 2002
4.	GBD	uskladitvena odločba z ZTVP - 1	27. 2. 2002
5.	Ilirika	uskladitvena odločba z ZTVP - 1	18. 9. 2002
6.	NKBM	izdaja mnenja banki	6. 2. 2002

Vir: Agencija

1.2 IZDAJA DOVOLJENJ ZA JAVNO PONUDBO VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Agencija je v letu 2002 izdala eno dovoljenje za prvo javno prodajo vrednostnih papirjev in 10 dovoljenj za organizirano trgovanje.

Tabela 4: Izdana dovoljenja za prvo javno prodajo vrednostnih papirjev (VP)

Zap.št.	Izdajatelj VP	Nominalna vrednost emisije	Vrsta VP/nominalna vrednost	Datum izdaje dovoljenja
1.	Abanka, d. d., Ljubljana	13.500.000 EUR → 3.038.404.500 SIT	obveznica na ime 135.000 obveznic po 100 EUR	8. 5. 2002

Vir: Agencija

Tabela 5: Izdana dovoljenja za organizirano trgovanje

Zap. št.	Izdajatelj VP	Nominalna vrednost emisije	Vrsta VP/nominalna vrednost	Datum izdaje dovoljenja
1.	PROBANKA, d. d., Maribor	7,850.000 EUR → 1.761.905.025 SIT	obveznice na ime 78.500 obveznic po 100 EUR	10. 4. 2002
2.	NAMA, d. d., Ljubljana	953.795.000 SIT	obveznice na ime 953.795 obveznic po 1.000 SIT	24. 7. 2002
3.	TERME ČATEŽ, d. d., Čatež ob Savi	1.349.940.000 SIT	delnice na ime 224.990 delnic po 6.000 SIT	4. 9. 2002
4.	PIVOVARNA LAŠKO, d. d., Laško	2.213.396.000 SIT	delnice na ime 2.213.396 delnic po 1.000 SIT	2. 10. 2002
5.	BANKA CELJE, d. d., Celje	A - 10.000.000 EUR → 2.280.834.000 SIT B - 1.000.000.000 SIT	obveznici na ime (seriji A in B) 100.000 obveznic po 100 EUR 10.000 obveznic po 100.000 SIT	18. 9. 2002
6.	ETRA 33, d. d., Ljubljana	454.230.000 SIT	delnice na ime 45.423 delnic po 10.000 SIT	23. 10. 2002
7.	NOVA LJUBLJANSKA BANKA, d. d., Ljubljana	NLB7: 6.250.000.000 SIT NLB8: 14.276.000 EUR → 3.273.336.902 SIT	obveznice na ime 62.500 obveznic po 100.000 SIT 14.276 obveznic po 1.000 EUR	13. 11. 2002
8.	VELANA, d. d., Ljubljana	1.409.645.000 SIT	delnice na ime 1.409.645 delnic po 1.000 SIT	12. 12. 2002
9.	POŠTNA BANKA SLOVENIJE, d. d., Maribor	1.500.000.000 SIT	obveznice na ime 15.000 obveznic po 100.000 SIT	12.12. 2002
10.	POŠTNA BANKA SLOVENIJE, d. d., Maribor	1.795.500.000 SIT	obveznice na ime 17.955 obveznic po 100.000 SIT	12. 12. 2002

Vir: Agencija

1.3 IZDAJA SOGLASIJ ZA PRVO PRODAJO BREZ JAVNE PONUDBE

V letu 2002 je Agencija izdala tudi štiri soglasja, da se prva prodaja vrednostnih papirjev opravi brez javne ponudbe. Pri izdaji omenjenega dovoljenja gre za primer, ko izdajatelj dokaže, da je izdaja namenjena vnaprej znanim in dobro poučenim investitorjem, prvo prodajo vrednostnih papirjev pa ni mogoče uvrstiti med izjeme, za katere ZTVP – 1 izdajateljem samodejno dovoljuje prvo prodajo brez javne ponudbe.

V letu 2002 je Agencija prejela tudi obvestila o 65 nejavnih pondbah vrednostnih papirjev, za katere ni treba izpeljati postopka javne ponudbe in pridobiti dovoljenja Agencije.

1.4 IZDAJA DOVOLJENJ ZA OBVEZNO JAVNO PONUDBO ZA ODKUP IN ZBIRANJE POOBLASTIL PO ZAKONU OPREVMIZIH

1.4.1 Izdaja dovoljenj za ponudbo za odkup

V letu 2002 je Agencija izdala 18 dovoljenj za ponudbo za odkup, v enem primeru je bila zahteva zavrnjena.

Tabela 6: Izdana dovoljenja za ponudbo za odkup

	Prevzemnik	Ciljna družba	Vrednostni papirji, na katere se je nanašala ponudba	Datum izdaje dovoljenja
1.	BELIŠČE, d. d., Belišče, Hrvaška	VALKARTON, d. d., Logatec	navadne imenske delnice 852.156 delnic po 1.000 SIT	6. 2. 2002
2.	RAIFFEISEN INT. BETEILIGUNGS AG, Dunaj, Avstrija	KREKOVA BANKA, d. d., Maribor	navadne imenske delnice 98.148 delnic po 14.000 SIT	13. 2. 2002
3.	LAFARGE PERLMOOSER, d. o. o., Ljubljana	CEMENTARNA TRBOVLJE, d. d., Trbovlje	navadne imenske delnice 136.216 delnic po 10.000 SIT	26. 2. 2002
4.	FALE GORAZD, Perzonali 5, Prevalje	TUS KO-SI, d. d., Slovenj Gradec	navadne imenske delnice 133.654 delnic po 1.000 SIT	21. 3. 2002
5.	CERTIUS HOLDING, d. d., CERTINVEST, d. o. o. in AVANT HOLDING, d. d., vsi iz Ljubljane	AKTIVA AVANT, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 2.440.747 delnic po 1.000 SIT	21. 3. 2002
6.	TERME ČATEŽ, d. d., Čatež ob Savi	MARINA PORTOROŽ, d. d., Portorož	navadne imenske delnice 154.932 delnic po 2.000 SIT	26. 4. 2002
7.	ILIRLES, d. o. o., Postojna	GOZDNO GOSPODARSTVO POSTOJNA, d. d., Postojna	navadne imenske delnice 507.458 delnic po 1.000 SIT	30. 5. 2002
8.	ARKADA ENA PID, d. d., Ljubljana	IMP ČRPALKE, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 199.854 delnic po 1.000 SIT	28. 6. 2002
9.	KD GROUP, d. d., Ljubljana	KD HOLDING, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 693.859 delnic po 8.000 SIT	18. 7. 2002
10.	INTERBREW CENTRAL EUROPEAN HOLDING B. V., Nizozemska	PIVOVARNA UNION, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 266.510 delnic po 10.000 SIT	22. 7. 2002
11.	PIVOVARNA LAŠKO, d. d., Laško (konkurenčna ponudba)	PIVOVARNA UNION, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 242.780 delnic po 10.000 SIT	24. 7. 2002
12.	CAP-TRADE, d. o. o., Ljubljana; Brankov Žika in Karmen, Ljubljana; Breskvar Aleš, Ljubljana; Primc Ivo, Ljubljana; Bele Dušan, Ljubljana, in Švara Zoran, Medvode	CAPITA, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 158.167 delnic po 1.000 SIT	5. 9. 2002
13.	SECURIDEV S. A., Francija	TITAN, d. d., Kamnik	navadne imenske delnice 778.058 delnic po 2.000 SIT	12. 9. 2002
14.	SERVIPHARM AG, Švica	LEK, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 1.792.782 delnic po 6.000 SIT prednostne imenske delnice 140.394 delnic po 6.000 SIT	27. 9. 2002
15.	BPD FIDA, d. o. o., Ljubljana	MERCATA 1 HOLDING, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 201.998 delnic po 1.000 SIT	14. 10. 2002
16.	AC KAPITAL, d. o. o., Ljubljana	GRAND HOTEL UNION, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 1.432.151 delnic po 1.000 SIT	15. 10. 2002
17.	PULSAR HOLDING, d. d., Ljubljana	KRONA HOLDING, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 967.509 delnic po 1.000 SIT	4. 11. 2002
18.	PLASTA, d. o. o., Šentrupert	DANA, d. d., Mirna	navadne imenske delnice 323.252 delnic po 1.000 SIT	6. 11. 2002

Vir: Agencija

1.4.2 Izdaja potrdil o prejeti napovedi zbiranja pooblastil

Agencija je v letu 2002 izdala 197 potrdil o prejeti napovedi zbiranja pooblastil za glasovanje na skupščini delniške družbe.

1.5 IZDAJA DOVOLJENJ BORZNIH POSREDNIKOM IN ČLANOM UPRAV

Agencija je v letu 2002 organizirala dva redna preizkusa strokovnih znanj za opravljanje poslov borznega posrednika in člana uprave družbe za upravljanje, in sicer za opravljanje poslov borznega posrednika 21. maja in 3. decembra, za člana uprave družbe za upravljanje pa 23. maja in 5. decembra.

Preizkus strokovnih znanj za opravljanje poslov borznega posrednika je v obeh razpisanih rokih opravljalo 40 kandidatov. Na podlagi popolnih zahtev za izdajo dovoljenj za opravljanje poslov borznega posrednika je Agencija izdala 21 dovoljenj, dve zahtevi pa sta bili zavrnjeni. Preizkusa strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje, je v obeh razpisanih rokih opravljalo pet kandidatov. Agencija je v letu 2002 prejela pet zahtev za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje, od katerih sta bili dve zavrnjeni, in tri zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave borznoposredniške družbe, ki pa so bile zavrnjene.

V letu 2002 je Agencija enemu borznemu posredniku odvzela dovoljenje za opravljanje poslov borznega posrednika.

Na dan 31. 12. 2002 je bilo v evidenci izdanih veljavnih dovoljenj 384 borznih posrednikov, 35 oseb z dovoljenjem za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje in 55 oseb z dovoljenjem za opravljanje funkcije člana uprave borznoposredniške družbe.

1.6 SOGLASJA K AKTOM LJUBLJANSKE BORZE

Agencija je izdala soglasje k spremembam statuta Ljubljanske borze, Cenika storitev Ljubljanske borze, Cenika elektronskih storitev Ljubljanske borze in Pravil Ljubljanske borze.

1.7 SOGLASJA K AKTOM KDD

Agencija je izdala soglasje k spremembam statuta KDD ter k spremembam in dopolnitvam Pravil poslovanja KDD.

2 VODENJE REGISTROV IN DRUGIH JAVNIH PODATKOV TER OBVEZNE OBJAVE JAVNIH DRUŽB

2.1 JAVNI REGISTRI

Agencija vodi register izdanih dovoljenj za prvo javno prodajo oziroma organizirano trgovanje, v katerega se vpisujejo podatki o izdajatelju in vrednostnem papirju. Sklep o natančnejši vsebini registra izdanih dovoljenj za prvo javno prodajo oziroma organizirano trgovanje in način javnega dostopa do podatkov (Uradni list RS, št. 6/00) podrobneje določa vsebino registra dovoljenj in način dostopa do podatkov iz njega.

V letu 2000 je Agencija uskladila registre v elektronski obliki z ZTVP – 1 oziroma s predpisi, izdanimi na podlagi omenjenega zakona. Registerji, ki jih je vodila pred tem, so bili vključeni v nove registre.

Izpise iz registrov izda vsakomur, in sicer na pisno zahtevo in proti plačilu stroškov, določenih s tarifo Agencije.

2.1.1 Register izdanih dovoljenj za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje

Register izdanih dovoljenj za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje vsebuje firmo in sedež izdajatelja, nominalno vrednost celotne izdaje, vrsto vrednostnega papirja, število izdanih vrednostnih papirjev, vrsto dovoljenja, datum izdaje dovoljenja in v primeru izdaje dovoljenja za prvo javno prodajo obveznic datum izdaje odločbe o uspešnosti oziroma neuspešnosti.

Register izdanih dovoljenj za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje je vključen v spletno stran Agencije na internetnem naslovu <http://www.a-tvp.si>, podatki iz omenjenega registra pa se tekoče ažurirajo ob vsakokratni spremembi.

2.1.2 Register prospektov za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje

Register prospektov za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje vsebuje seznam in posnete prospekte izdajateljev vrednostnih papirjev.

2.1.3 Register revidiranih letnih poročil in njihovih povzetkov, polletnih poročil in njihovih povzetkov ter poročil o poslovnih dogodkih

Navedeni register vključuje seznam revidiranih letnih poročil izdajateljev in njihovih povzetkov, polletnih poročil izdajateljev in njihovih povzetkov ter poročil o pomembnih poslovnih dogodkih.

2.2 OBJAVE PODATKOV O POSLOVANJU JAVNIH DRUŽB

Konec leta 2002 je imelo status javne družbe 156 družb – izdajateljic vrednostnih papirjev, ki so dolžne poročati Agenciji o svojem finančnem in pravnem položaju ter poslovanju s predložitvijo in objavo revidiranega letnega poročila in rednim obveščanjem o vseh poslovnih dogodkih, ki bi lahko pomembneje vplivali na ceno vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je. Javna družba, katere delnice so bile sprejete v kotacijo na borzi, pa mora predložiti in objaviti tudi polletno poročilo.

Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejši vsebini in načinu objave sporočil javnih družb (Uradni list RS, št. 117/02) je prinesel spremembe predvsem v delu, kjer so bile potrebne zaradi uskladitve z Zakonom o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93, s spremembami).

2.2.1 Letna in polletna poročila javnih družb

V letu 2002 je Agencija prejela 166 revidiranih letnih poročil in 167 povzetkov revidiranih letnih poročil javnih družb za obdobje od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2001.

Agencija je v letu 2002 prejela tudi 37 polletnih poročil in povzetkov polletnih poročil javnih družb za obdobje od 1. 1. 2002 do 30. 6. 2002. Vseh 37 javnih družb, katerih delnice so uvrščene v kotacijo na Ljubljanski borzi, je polletne poslovne rezultate tudi objavilo.

2.2.2 Obvestila o pomembnih poslovnih dogodkih

V letu 2002 so javne družbe obvestile Agencijo oziroma objavile 1280 obvestil o pomembnih poslovnih dogodkih, ki bi lahko pomembneje vplivali na ceno vrednostnega papirja (sklic skupščine delničarjev, skupščina delničarjev, izdelava nerevidiranih računovodskih izkazov, bistvene spremembe v strukturi virov sredstev izdajatelja, izdaja novih serijskih vrednostnih papirjev, pomembne spremembe v lastniški sestavi, upravi oziroma poslovodstvu in nadzornem svetu, pomembne sklenjene pogodbe, pomembni sodni in upravni postopki idr.).

2.2.3 Obvestila o kvalificiranih deležih

Agencija je v letu 2002 prejela 179 obvestil o posredni oziroma neposredni pridobitvi 5 % vseh delnic oziroma drugih vrednostnih papirjev izdajatelja, ki zagotavljajo glasovalno pravico, in o pridobitvi vsakih nadaljnjih 5 % navedenih vrednostnih papirjev.

3 NADZOR

3.1 OPRAVLJANJE NADZORA

Agencija opravlja nadzor nad pooblaščenimi udeleženci trga vrednostnih papirjev predvsem s preverjanjem poročil in obvestil ter s pregledovanjem poslovanja. 210. člen ZTVP – 1 ji daje pooblastilo za nadzor tudi nad osebami, ki poleg drugih dejavnosti ali kot edino dejavnost opravljajo storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, ne da bi za opravljanje teh storitev pridobile ustrezno dovoljenje, oziroma ki objavljajo oglase, s katerimi reklamirajo storitve v zvezi z vrednostnimi papirji.

3.1.1 Preverjanje poročil in obvestil

Agencija preverja poročila in obvestila, ki jih prejme od oseb, ki so ji dolžne redno poročati, tako da preveri njihovo pravočasnost in pravilnost poročanja, ugotavlja pa tudi morebitne druge nepravilnosti.

Glede na vrsto poročila se opravijo ustrezne logične kontrole bodisi "ročno" bodisi z računalniško podprtim informacijskim sistemom. Pred vnosom podatkov v informacijski sistem se opravijo tudi občasne vsebinske kontrole poročil in po potrebi, v sodelovanju z zavezancem za poročanje, odpravijo morebitne očitne napake pri poročanju. Kontrole potekajo bodisi kot primerjave v času bodisi kot primerjave med posameznimi subjekti oziroma kot ugotavljanje morebitnih večjih odstopanj v vrednostih, cenah in količinah transakcij z vrednostnimi papirji.

Preverjanje poročil in obvestil poteka v dveh fazah: najprej ob prejemu in obdelavi poročila ter naknadno v sistematičnih nadzorih tudi kot pomoč oziroma navzkrižni nadzor v zvezi s postopki, povezanimi z opravljanjem pregledov poslovanja.

Nadzor s pregledovanjem informacijskih baz je zastavljen za borznoposredniške družbe in družbe za upravljanje. Nekateri podatki se sporočajo dnevno, drugi mesečno, trimesečno, polletno in letno oziroma ob nastanku dogodka, za katerega obstaja obveznost poročanja.

V letu 1996 je bila vzpostavljena neposredna povezava med Agencijo in Ljubljansko borzo za vpogled v borzni informacijski sistem (BIS), v letu 1997 pa še povezava med Agencijo in KDD za vpogled v informacijski sistem KDD (KIS). Obe povezavi omogočata neposreden vpogled v nekatere podatke o opravljanju poslov posameznih pooblaščenih udeležencev na trgu vrednostnih papirjev. Konec leta 1999 je obstoječi borznoinformacijski sistem (BIS) Ljubljanske borze zamenjal novi borzni trgovalni sistem (BTS).

Zaradi kršitev, ugotovljenih pri poročanju, se lahko uvede tudi podrobnejši nadzor s preverjanjem poslovanja subjekta nadzora.

3.1.2 Pregled poslovanja

Pri pregledu poslovanja se preverita dokumentacija in poslovanje posamezne družbe, nad katero Agencija opravlja nadzor. Pregled poteka v prostorih subjekta nadzora ali v prostorih Agencije na podlagi predložene dokumentacije, ki jo izrecno zahteva Agencija. Glede na postopek in številno dokumentacijo, ki jo je treba pregledati, so lahko postopki tudi zelo dolgotrajni.

Agencija opravlja nadzor na podlagi svojih rednih letnih programov nadzora, ugotovitev, izhajajočih iz spremljanja in preverjanja poročil in obvestil, pritožb strank ter pobud in predlogov drugih udeležencev oziroma institucij. Nekatero od nadzorov Agencija opravlja tudi kot skupne nadzore z Banko Slovenije in

Agencijo za zavarovalni nadzor na podlagi Pravilnika o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (Uradni list RS, št. 55/99 in 87/00; v nadaljnjem besedilu Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov).

V letu 2002 je Agencija na podlagi podzakonskih predpisov, katerih izvajanje nadzira, prejela tudi revizijska poročila o revidiranju poslovanja vzajemnih skladov, pooblaščenih investicijskih družb, družb za upravljanje in borznoposredniških družb.

Tabela 7: Začeti postopki nadzora v letu 2002

Subjekt nadzora	Vrsta nadzora		Skupaj	Delež
	poročanje	pregled poslovanja		
	1	2	3=1+2	4=3 v %
javne družbe	19	0	19	13 %
borznoposredniške družbe	4	48	52	35 %
sektor banke za posle z VP	3	23	26	17 %
DZU, ki upravljajo PID	20	2	22	15 %
DZU, ki upravljajo vzajemne sklade	7	0	7	5 %
vzajemni pokojninski skladi	6	2	8	5 %
nelicencirani subjekti	0	7	7	5 %
borzni posredniki	0	1	1	1 %
člani uprav	0	1	1	1 %
prevzemi	0	3	3	2 %
drugi subjekti	0	3	3	2 %
Skupaj	59	90	149	100%

Vir: Agencija

V letu 2002 je bilo začelih 149 postopkov nadzora, in sicer je bila v 59 primerih izdana odredba za odpravo kršitev, ki so bile odkrite v nadzoru nad poročanjem, 90 postopkov nadzora pa se je začelo kot pregled poslovanja posameznega subjekta.

Podrobnejši pregled 59 primerov nadzora, ko je bila izdana odredba za odpravo kršitve, odkrite v poročanju, kaže, da je bil:

- v 20 primerih nadzor začel nad družbami za upravljanje (DZU), ki upravljajo PID,
- sedemkrat nad DZU, ki upravljajo vzajemne sklade,
- šestkrat nad vzajemnimi pokojninskimi skladi,
- štirikrat nad borznoposredniškimi družbami,
- trikrat nad sektorjem banke za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji,
- pregledano je bilo tudi izpolnjevanje obveznosti poročanja vseh javnih družb ter na podlagi ugotovljenih kršitev izdanih 19 odredb.

Med 90 pregledi poslovanja posameznih subjektov je bilo v letu 2002 začelih:

- 48 pregledov poslovanja borznoposredniških družb; pregledi denarnega poslovanja in vodenja njegovih evidenc v vseh borznoposredniških družbah in podrobnejši pregledi vseh sumov navideznih poslov od leta 1997 do 2001, in sicer v vseh borznoposredniških družbah. Opravljeni so bili tudi pregledi v povezavi s pregledi v družbah za upravljanje oziroma v investicijskih skladih, ki jih ti upravljajo. Agencija je pregledala tudi poslovanje za stranke s tujimi vrednostnimi papirji. Pregledi poslovanja so bili v borznoposredniških družbah uvedeni tudi zaradi pritožb strank;
- 23 pregledov poslovanja v sektorjih bank z licenco za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji, pri katerih je Agencija, tako kot v borznoposredniških družbah, pregledovala vodenje evidenc o denarnem poslovanju in začela preglede sumov navideznih poslov, poleg tega pa je vodila še druge preglede izpolnjevanja pravil skrbnega in varnega poslovanja;

- sedem pregledov subjektov, za katere je obstajal sum, da opravljajo posle, za katere bi potrebovali dovoljenje Agencije, a ga niso pridobili. Nekateri so tudi oglaševali storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, čeprav niso pridobili dovoljenja Agencije za tovrstne posle oziroma borznoposredniške družbe niso vnaprej prijave vsebine oglasa;
- dva pregleda poslovanja družb za upravljanje, ki upravljajo PID, kjer je bil poudarek na sumu opravljanja prepovedanih poslov in prepovedanih naložb PID;
- dva pregleda upravljanja in poslovanja vzajemnega pokojninskega sklada z namenom preveriti upoštevanje pravil upravljanja in zakonskih določb glede upravljanja premoženja skladov, strukture naložb skladov in doseganja zajamčene vrednosti sredstev;
- en pregled poslovanja borznega posrednika, ki mu je bilo odvzeto dovoljenje za opravljanje poslov borznega posrednika zaradi kršitev pravil varnega in skrbnega poslovanja pri poslovanju s strankami borznoposredniških družb;
- en nadzor nad članom uprave družbe za upravljanje;
- trije nadzori nad postopki prevzema, pri čemer se je pri enem postopku izvedel tudi podroben nadzor nad morebitno zlorabo notranjih informacij;
- trije nadzori nad drugimi subjekti.

Agencija je v letu 2002 prejela 32 prijav oziroma pobud za opravljanje pregleda poslovanja oziroma za proučitev posameznih poslov z vrednostnimi papirji.

Tabela 8: Prejete prijave in pobude za nadzor ter zahteve za podatke

Stranke		25	78 %
od tega:	fizične osebe	20	63 %
	pravne osebe	5	16 %
Policijska uprava		2	6 %
DURS - Posebni davčni urad		2	6 %
Sodišča		1	3 %
Državni svet Republike Slovenije		1	3 %
Poslansko vprašanje		1	3 %
Skupaj		32	100 %

Vir: Agencija

Več kot polovico vseh pobud in prijav so podale stranke oziroma mali investitorji - fizične osebe, po dve obvestili sta prispeli iz Posebnega davčnega urada in Urada kriminalistične policije Policijske uprave. Na Agencijo so se z raznimi zaprosili za posredovanje pojasnil in podatkov obračala tudi okrajna sodišča, Državni svet Republike Slovenije in poslanci.

Na podlagi Pravilnika o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov in na njegovi podlagi sklenjenih medsebojnih sporazumov je Agencija v letu 2002 tekoče obveščala Banko Slovenije in Agencijo za zavarovalni nadzor kot primarni nadzorni organ o izdanih odredbah o odpravi kršitev v primeru, ko je upravljavec vzajemnega pokojninskega sklada banka oziroma zavarovalnica.

3.2 NADZOR NAD JAVNO PONUDBO VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Agencija v letu 2002 ni izvedla nobenega postopka nadzora nad javno ponudbo vrednostnih papirjev.

3.3 NADZOR NAD POSTOPKI PREVZEMA

V zvezi z opravljanjem nadzora nad ZPre je v letu 2002 Agencija prijavila sodniku za prekrške 24 kršitev, v primeru katerih gre predvsem za sume storitve prekrška iz prve alineje prvega odstavka 84. člena in sedme alineje prvega odstavka 86. člena ZPre. V prvem primeru gre za kršitev, ko pravna oseba ali posameznik ne da ponudbe za odkup vrednostnih papirjev, čeprav je to dolžan storiti, v drugem pa za kršitev, ko pravna oseba ali posameznik Agencije ne obvesti o pridobitvi kvalificiranega deleža. Zoper kršitelje Agencija tekoče vlaga predloge za uvedbo postopka o prekršku.

Tovrstni nadzor Agencija opravlja s pregledovanjem javnih baz podatkov, na primer delniških knjig, in poročil o pridobitvah kvalificiranih deležev, ki jih dobiva na podlagi 64. člena ZPre. V skladu s 344. členom ZTV – 1 lahko Agencija pri opravljanju nadzora od posamezne osebe zahteva poročila in informacije o vseh zadevah, ki so glede na namen nadzora pomembne za presojo, ali posamezna oseba spoštuje določbe ZPre. Na podlagi 17. člena ZPre lahko v določenih okoliščinah pozove osebo, za katero meni, da namerava opraviti prevzem, da v 24 urah določno izjavi, ali namerava dati ponudbo za odkup, in takšno izjavo tudi nemudoma objavi.

Pri kršitvah ZPre običajno ne gre za neposredne nakupe prevzemnika, ampak za usklajeno delovanje več oseb, zato je izredno pomembno, kako zakon definira 25 % delež. ZPre vsebuje definicijo v 4. členu, poleg delnic v neposredni lasti prevzemnika, sta najvažnejši postavki še delnice v lasti odvisnih in obvladujočih družb ter delnice, ki jih imajo v lasti tretje osebe za račun prevzemnika. Dodatno je v 60. členu ZPre opredeljeno še usklajeno delovanje pri uresničevanju glasovalnih pravic, ki prav tako sproži obveznost dati ponudbo za odkup. Navedena definicija je zelo ozka in v praksi povzroča mnoge probleme, saj je predvsem pojem »v lasti za račun tretje osebe« bistveno ožji in težje dokazljiv kot npr. pojma »v lasti povezanih oseb« ali »usklajeno delovanje pri nakupih delnic«.

Osnovna sankcija, če nekdo preseže prag 25 %, ne da bi dal ponudbo za odkup v skladu z ZPre, je izguba glasovalnih pravic iz presežnih delnic, ki jo lahko uveljavljajo preostali delničarji na skupščini družbe. Takšna kršitev je v skladu s 1. alinejo 1. odstavka 84. člena ZPre opredeljena tudi kot prekršek, ki se kaznuje z denarno kaznijo najmanj 500.000 SIT. Navedeno sta edini sankciji, ki ju ZPre določa za takšne primere, Agencija torej nima pristojnosti, da nekemu naloži objavo ponudbe za odkup, čeprav se v javnosti to mnogokrat od nje napačno pričakuje.

3.4 NADZOR NAD POROČANJEM JAVNIH DRUŽB

Javne družbe morajo na podlagi 66. člena ZTV – 1 in 6. člena Sklepa o podrobnejši vsebini in načinu objave sporočil javnih družb (Uradni list RS, št. 6/00, 76/01 in 117/02) poročati o nerevidiranih nekonsolidiranih in konsolidiranih računovodskih izkazih institucijam, ki so pooblašene za njihovo zbiranje in obdelavo, omenjene informacije pa javne družbe objavljajo po postopku, ki je predpisan za poročanje o pomembnih poslovnih dogodkih.

Na dan 28. 2. 2002 je imelo status javne družbe 170 družb. V postopku nadzora nad poročanjem o nerevidiranih nekonsolidiranih računovodskih izkazih za leto 2001 je Agencija ugotovila kršitev pri sedmih javnih družbah. Dvema javnima družbama, ki nerevidiranih nekonsolidiranih računovodskih izkazov za leto 2001 sploh nista objavili, je izdala odredbi o odpravi kršitev poročanja (pet javnih družb je izkaze sicer objavilo, vendar po poteku predpisanega roka, tako da jim z odredbo ni bilo možno več naložiti odprave kršitev, vendar je Agencija zoper te javne družbe in njene odgovorne osebe vložila predloge za uvedbo postopka o prekršku). V enem primeru je javna družba kršitev odpravila, v drugem pa javna družba kršitve ni odpravila, zaradi česar ji je Agencija izdala odločbo, s katero je ugotovila, da izdajatelj krši obveznost poročanja.

Izmed 74 javnih družb, ki so bile v letu 2001 zavezane h konsolidaciji, je Agencija ugotovila kršitve pri treh (zamuda roka za objavo nerevidiranih konsolidiranih izkazov).

V okviru nadzora nad poročanjem javnih družb o rezultatih poslovanja za poslovno leto 2001 ter polletnih poslovnih rezultatih za obdobje od 1. 1. 2002 do 30. 6. 2002 je bilo ugotovljeno:

- na dan 30. 6. 2002 je imelo status javne družbe 169 družb. Kršitve poročanja o rezultatih poslovanja za leto 2001 so bile ugotovljene pri 27 javnih družbah. Pri 13 so bile kršitve takšne, da jim je Agencija z odredbo naložila odpravo kršitev poročanja. Zoper dve odredbi o odpravi kršitev poročanja sta javni družbi na Agencijo vložili ugovora, ki pa ju je Agencija zavrnila. Devet javnih družb je kršitve odpravilo, štiri pa ne, zaradi česar so jim bile izdane odločbe, s katerimi je Agencija ugotovila, da izdajateljji kršijo obveznost poročanja;
- izmed 37 javnih družb, ki so imele na dan 2. 9. 2002 delnice uvrščene v kotacijo na borzi, torej so morale do najpoznejše tega dne razkriti polletne poslovne rezultate za obdobje od 1. 1. 2002 do 30. 6. 2002, je Agencija ugotovila kršitve pri dveh. Obema je izdala odredbi, s katerima jima je naložila, da ugotovljene kršitve odpravita. Obe sta jih odpravili.

Agencija je v postopku rednega nadzora nad poročanjem javnih družb o pomembnih poslovnih dogodkih ugotovila kršitev pri treh javnih družbah. Dvema je Agencija izdala odredbi o odpravi kršitev, s katerima jima je naložila objavo pomembnih poslovnih dogodkov. Obe sta kršitvi odpravili. V enem primeru pa je javna družba kršila določbe ZTVP – 1 v zvezi z objavo pomembnega poslovnega dogodka tako, da ga ni objavila pravočasno (nemudoma po njegovem nastanku), temveč je to storila šele po preteku določenega obdobja.

Zoper vse kršitelje, pri katerih so bile v štirih skupinskih postopkih nadzora poslovnih rezultatov in v postopku rednega nadzora nad poročanjem javnih družb o pomembnih poslovnih dogodkih ugotovljene kršitve poročanja (tiste javne družbe, ki jim je Agencija odpravo kršitev naložila z odredbo, in tiste, ki so zamudile rok za objavo), je Agencija podala predloge sodniku za prekrške oziroma bo to, po pridobitvi ustreznih informacij, še storila. Kršitve poročanja sodijo namreč med dejanja, ki so na podlagi ZTVP – 1 določena kot gospodarski prestopki, ti pa štejejo za prekrške.

3.5 NADZOR POSLOVANJA BORZNOPOSREDNIŠKIH DRUŽB IN BANK

Pooblaščenim udeležencem so dolžni mesečno poročati o strukturi svojih naložb in agregatno za naložbe svojih strank ločeno za domači in tuje trge vrednostnih papirjev. Borznoposredniške družbe in banke morajo poročati tudi o poslih izven organiziranega trga, o plačilni nesposobnosti, o kapitalski ustreznosti, o statusnih spremembah, o spremembah osnovnega kapitala in o drugih spremembah, ki se vpisujejo v sodni register, nadalje o lastnikih borznoposredniške družbe, o njenih kapitalskih udeležbah v drugih borznoposredniških družbah, podatke o poslovalnicah, o nameravanem poslovanju v tujini in izpolnitvenih pomočnikih v tujini, o pogodbenih partnerjih, ki zanje zbirajo naročila strank, o kadrovske sestavi borznoposredniških družb ter o spremembah splošnih pogojev poslovanja. Borznoposredniške družbe so dolžne predložiti Agenciji tudi (revidirano) letno in polletno poročilo, in če so zavezane h konsolidaciji, še konsolidirane računovodske izkaze.

Nad borznoposredniškimi družbami in sektorji bank za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji je v letu 2002 potekal nadzor s podrobnejšim pregledovanjem dokumentacije tudi zaradi prijav fizičnih oseb (7). Nanašale so se na, po mnenju prijavitelja, neupoštevanje pravil varnega in skrbnega poslovanja ter na neustrezno ravnanje borznoposredniške družbe. Agencija je proučila vse prejete prijave in v nadzoru preverila poslovanje borznoposredniške družbe ter v primeru ugotovljenih nepravilnosti izdala odredbe.

V izdanih odredbah borznoposredniškimi družbam in sektorjem bank za opravljane poslov z vrednostnimi papirji je Agencija zahtevala odpravo nepravilnosti v zvezi z vodenjem evidence denarnih sredstev strank ter terjatev in obveznosti borznoposredniške družbe do strank, odpravo nepravilnosti v zvezi z vodenjem evidence naročil in opravljenih poslov z vrednostnimi papirji, v zvezi z identifikacijo strank in v zvezi z drugimi pravili varnega in skrbnega poslovanja.

Agencija je nadaljevala (začeto v letu 2001) tudi obširno analizo poslov, ki bi jih lahko šteli za navidezne in katerih namen je ustvariti napačno oziroma zavajajočo informacijo o prometnosti oziroma ceni posameznega vrednostnega papirja. Agencija je podrobneje proučevala morebitne nepravilnosti v zvezi s temi posli, saj praviloma nimajo pravne, ekonomske ali kakšne druge logike, temveč gre v marsikaterem primeru tudi za prenašanje davčnih obveznosti ali celo za izogibanje davčnim obveznostim.

Pregledano je bilo ravnanje borznoposredniških družb, ki za stranke opravljajo storitev gospodarjenja z vrednostnimi papirji strank. Pregledano je bilo tudi poslovanje borznoposredniške družbe, ki posreduje pri nakupih vrednostnih papirjev v tujini.

Pregledani so bili oglasi v tiskanih medijih ter na internetu za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji, v katerih so storitve ponujale tudi osebe, ki za to dejavnost nimajo dovoljenja Agencije, oziroma borznoposredniške družbe vsebine oglasa niso vnaprej prijavile. Agencija je v vseh primerih ukrepala z izdajo odredbe, oglaševalci pa so svoje oglase umaknili oziroma dopolnili.

Zaradi večjih in dalj časa trajajočih nepravilnosti pri vodenju poslovnih knjig in poslovne dokumentacije je bilo v eni od borznoposredniških družb z odločbo Agencije začasno ustavljeno poslovanje. Borznoposredniška družba je kršitve odpravila v enem mesecu ter predložila Agenciji poročilo s pozitivnim mnenjem pooblaščenega revizorja. Agencija je borznoposredniški družbi z odločbo spet dovolila opravljanje storitve borznega posredovanja.

3. 6 NADZOR NAD ZLORABAMI NOTRANJIH INFORMACIJ

Agencija je v letu 2002 izvrševala nadzor tudi s poudarkom na odkrivanju trgovanja na podlagi zlorab na trgu vrednostnih papirjev, in sicer na podlagi izkoriščanja notranjih informacij.

Pri tem je namenila veliko pozornost predvsem trgovanju z delnicami družbe Lek, d. d., uvrščene na Ljubljansko borzo, pred njenim prevzemom in v postopku prevzema. V ta namen je pripravila pilotni projekt z namenom postaviti temelje za ta in prihodnje primere, ki se bodo še pojavljali. Pilotni projekt je zajemal pridobivanje podatkov in dokumentacije od ciljne družbe, od zaposlenih v njej, od članov projektne sveta v družbi, od članov organov družbe (nadzorni svet, svet delavcev, sindikat), od Ljubljanske borze, od pravnih in drugih svetovalnih družb, od večjih delničarjev, od borznoposredniških družb o trgovanju za hišni račun, za račun zaposlenih in za izbrane račune strank, od tuje prevzemne družbe. Ob upoštevanju zbrane dokumentacije je Agencija v začetku leta 2003 povabila na posebne razgovore več deset strank, ki so v kritičnem obdobju kupovale delnice ciljne družbe, in upravo družbe, da bi ugotovila vse okoliščine v zvezi z navedenim prevzemom ter po opravljeni analizi dokumentacije, podatkov in razgovorov pripravila ovadbe zaradi utemeljenega suma trgovanja na podlagi notranjih informacij.

3.7 NADZOR POSLOVANJA INVESTICIJSKIH SKLADOV IN DRUŽB ZA UPRAVLJANJE

V letu 2002 se je redno opravljal nadzor poslovanja pooblaščenih investicijskih družb in vzajemnih skladov na podlagi pregleda mesečnih poročil o poslovanju investicijskih skladov ter dnevni poročil o medsebojnem trgovanju pooblaščenih investicijskih družb, Slovenske odškodninske družbe in Kapitalskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Nadzor je zajemal predvsem pregled usklajenosti naložb skladov glede na omejitve, določene z ZISDU.

Drugi del nadzora nad poslovanjem pooblaščenih investicijskih družb se je nanašal na redno mesečno poročanje in obveščanje javnosti o poslovanju investicijskih skladov. Zajemal je pregled podatkov o osebah, povezanih z družbo za upravljanje, in o povezanih imetnikih investicijskih kuponov vzajemnih skladov, prav tako pa tudi sprotno spremljanje poročanja o drugih dejstvih in dogodkih, ki so bili pomembni za poslovanje vzajemnih skladov in pooblaščenih investicijskih družb (seje odborov investorjev vzajemnih skladov, seje nadzornih svetov in skupščin pooblaščenih investicijskih družb, spremembe statotov in pogodb o upravljanju pooblaščenih investicijskih družb ipd.).

Del nadzora nad poslovanjem investicijskih skladov in družb za upravljanje je potekal s pregledom trgovanja skladov z vrednostnimi papirji v borznoinformacijskem sistemu Ljubljanske borze in v informacijskem sistemu KDD. Nekateri posli so bili podrobneje obravnavani v okviru nadzora s pregledovanjem dokumentacije in poslovanja v posameznih družbah.

V odredbah, izdanih družbam za upravljanje, ki upravljajo pooblaščne investicijske družbe, je Agencija zahtevala odpravo kršitev v zvezi z naložbami in posli investicijskih skladov, in sicer glede obveznosti razpršitve naložb investicijskega sklada v vrednostnih papirjih istega izdajatelja in z njim povezanih izdajateljev.

Zaradi ugotovljenih kršitev je začela postopek za odvzem dovoljenja družbi za upravljanje in ji tudi izrekla ukrep odvzema dovoljenja za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščne investicijske družbe.

3.8 NADZOR POSLOVANJA VZAJEMNIH POKOJNINSKIH SKLADOV

Z začetkom poslovanja vzajemnih pokojninskih skladov v letu 2001 je Agencija začela redno spremljati in nadzorovati njihovo upravljanje in poslovanje, in sicer na podlagi prejetih poročil teh skladov. Redno in tekoče pregleduje poročila, ki so jih dolžni pošiljati upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov, in sicer mesečna poročila o vrednosti enot premoženja vzajemnih pokojninskih skladov, čisti vrednosti sredstev in zjamčeni vrednosti sredstev vzajemnih pokojninskih skladov, mesečni pregled naložb vzajemnih pokojninskih skladov v kratkoročne in dolgoročne vrednostne papirje, kupone vzajemnih skladov in delnice investicijskih družb ter depozite bank in mesečna poročila o sestavi premoženja vzajemnih pokojninskih skladov.

Agencija ni ugotovila hujših kršitev poslovanja, ki bi bile v nasprotju s predpisi ali bi ogrožale pravice članov oziroma zjamčeno vrednost skladov. Na področju preverjanja poročanja upravljavcev vzajemnih pokojninskih skladov je ugotovila predvsem pomanjkljivosti pri zagotavljanju pravočasnega in pravilnega poročanja ter odstopanja sestave naložb od sestave, predpisane z zakonom oziroma pravili vzajemnega pokojninskega sklada.

Na tej podlagi je Agencija v letu 2002 izdala upravljavcem vzajemnih pokojninskih skladov šest odredb o odpravi nepravilnosti in 14 zahtev za predložitev dokumentacije. Nepravilnosti so odpravili v zahtevanih rokih oziroma poslali zahtevano dokumentacijo.

V letu 2002 sta bila izvedena tudi dva pregleda upravljanja in poslovanja vzajemnega pokojninskega sklada, ki sta bila osredotočena na ažurno in pravilno vodenje knjigovodskih evidenc, poročanje, izpolnjevanje predpisane sestave premoženja in doseganje minimalnega števila članov. En pregled je bil končan leta 2002 in pri njem niso bile ugotovljene kršitve predpisov, ki bi ogrožale pravice članov, drugi pa je bil končan v začetku 2003. Ugotovljene so bile manjše nepravilnosti pri vodenju knjigovodskih evidenc, a so bile odpravljene med pregledom.

V maju 2002 so vsi upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov predložili Agenciji revidirana poročila o poslovanju vzajemnih pokojninskih skladov, čeprav ZPIZ – 1 tega ne predpisuje. Vsi upravljavci so v okvir rednega revidiranja svojega poslovanja prostovoljno vključili tudi vzajemni pokojninski sklad, ki ga upravljajo.

3.9 NADZOR KDD

Nadzor delovanja KDD temelji na sistemu poročanja o poslovnih zadevah KDD s pisnimi poročili, ki jih je KDD dolžna posredovati Agenciji, in s spremljanjem informacij o izdajateljih, vrednostnih papirjih, članih, preknjižbah in poravnavi po neposredni računalniški povezavi z informacijskim sistemom KDD. KDD redno obvešča Agencijo o prejetih nalogih za izdajo vrednostnih papirjev skupaj s seznamom izdanih in izbranih vrednostnih papirjev ter prejetimi in zavrnjenimi nalogi in mesečno o prenosih na podlagi drugih poslov ter nadzoru nad izpolnjevanjem obveznosti in opravljanjem storitev.

3.10 NADZOR NAD POSLOVANJEM LJUBLJANSKE BORZE

Poslovanje Ljubljanske borze se nadzoruje s pregledovanjem poročil, ki jih je Ljubljanska borza dolžna posredovati Agenciji, ter s spremljanjem trgovanja prek borznega trgovalnega sistema. Na podlagi podatkov Ljubljanske borze je Agenciji omogočeno dnevno spremljanje dogajanja na organiziranem trgu in v zvezi z dejavnostmi članov Ljubljanske borze. Dodatno Ljubljanska borza pripravlja mesečne, polletne in letne statistične podatke in poročila o organiziranem trgu. Ljubljanska borza obvešča Agencijo še o sprejemanju novih članov, o prenehanju članstva, o pooblaščenih borznih posrednikih, o sprejetju vrednostnih papirjev v borzno kotacijo oziroma umiku iz nje, o postopkih pred častnim razsodiščem ter o ukrepih, izrečenih izdajateljem in članom.

4 DELO AGENCIJE NA NORMATIVNEM PODROČJU

4.1 IZDAJA PODZAKONSKIH PREDPISOV

Konec leta 2002 in v začetku januarja 2003 je Agencija izdala spremembe naslednjih podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi ZTVP – 1, ki so začeli veljati v začetku leta 2003 in ki vključujejo predvsem novosti, nastale z uveljavitvijo novele ZGD – F in z uveljavitvijo ali spremembo nekaterih drugih predpisov (npr. s področja preprečevanja pranja denarja):

a.) podzakonski predpisi s področja borznoposredniških družb

- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o kapitalski ustreznosti borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 117/02),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o načinu izračuna količnikov likvidnosti sredstev in najmanjšem obsegu likvidnosti, ki ga mora zagotavljati borzno posredniška družba (Uradni list RS, št. 117/02),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o poslovnih knjigah borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 117/02),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejši vsebini poslovnega poročila borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 117/02),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejši vsebini povzetka revidiranega letnega poročila borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 117/02),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o najmanjšem obsegu in načinu izračuna posebnih rezervacij borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 117/02),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o poročanju borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 8/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o opravljanju storitev z vrednostnimi papirji (Uradni list RS, št. 8/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o določitvi dokumentacije, ki jo je potrebno priložiti zahtevi za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 8/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih za poslovanje s strankami in premoženjem strank borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 8/03).

b.) podzakonski predpisi s področja javne ponudbe vrednostnih papirjev in poročanja javnih družb

- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejši vsebini prospekta, izvlečka prospekta in javnega poziva za vpis in vplačilo vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 117/02),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejši vsebini in načinu objave sporočil javnih družb (Uradni list RS, št. 117/02),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o poročanju o poslih oseb, ki so jim neposredno dostopne notranje informacije (Uradni list RS, št. 117/02).

Agencija je sprejela tudi Spremembe in dopolnitve tarife za nadomestila za storitve v zvezi z nematerializiranimi vrednostnimi papirji (Uradni list RS, št. 117/02), h katerim je Vlada Republike Slovenije dala soglasje konec tega leta.

Marca 2002 je Agencija izdala nov Sklep o poročanju upravljavca vzajemnega pokojninskega sklada (Uradni list RS, št. 27/02), ki upošteva nove Slovenske računovodske standarde in novosti ZPIZ – 1C.

Na podlagi Sklepa o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 6/00), Sklepa o revidiranju poslovanja investicijskih družb in pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 3/97, 7/97 in 11/98) in Sklepa o revidiranju poslovanja vzajemnih skladov (Uradni list RS, št. 3/97 in 11/98) je Agencija tudi potrdila vzorce tabel in vprašalnikov za revidiranje borzno posredniških družb, pooblaščenih investicijskih družb in vzajemnih skladov za leto 2001, ki jih je predložil Slovenski inštitut za revizijo.

4.2 SODELOVANJE PRI PRIPRAVI NOVIH ZAKONOV IN PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONOV

V zvezi s sprejemanjem nove zakonodaje je Agencija pripravila pripombe k predlogu ZISDU – 1 in aktivno sodelovala pri pripravi nove zakonodaje v zvezi z reformo javne uprave (predlogi Zakona o državni upravi (ZDU –1), Zakona o javnih agencijah (ZJA), Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) in Zakona o javnih uslužbencih (ZJU) ter pri tem opozarjala pristojne organe Državnega zbora Republike Slovenije in pristojna ministrstva na problematiko predlaganih zakonskih rešitev, zlasti z vidika statusa Agencije, njene samostojnosti in neodvisnosti ter njenih pravic in obveznosti kot nadzorne in regulatorne institucije na trgu vrednostnih papirjev, ki izhajajo iz temeljnih mednarodnih načel.

5 POSTOPKI PRED SODIŠČI

5.1 POSTOPEK PRED USTAVNIM SODIŠČEM REPUBLIKE SLOVENIJE

Družba za upravljanje je leta 1998 pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije podala pobudo za presojo ustavnosti četrtega in petega odstavka 139. člena ZISDU, ki se nanašata na razpolaganje z delnicami, ki jih pooblaščen družba za upravljanje prejme namesto izplačila letne provizije ter namesto izplačila stroškov ustanovitve, in na dolžnost vrnitve teh delnic, če pogodba o upravljanju preneha veljati zaradi razlogov na strani družbe za upravljanje.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je navedeno pobudo zavrnilo.

5.2 POSTOPKI PRED VRHOVNIM SODIŠČEM REPUBLIKE SLOVENIJE

5.2.1 Začasna prepoved opravljanja storitev v zvezi z vrednostnimi papirji

Pravkar poteka postopek sodnega varstva zoper odločbo, s katero je Agencija ugovor borznoposredniške družbe zoper odločbo o začasni prepovedi opravljanja storitev v zvezi z vrednostnimi papirji in odredbo Agencije zavrnila. Agencija je na prejeto tožbo odgovorila.

5.2.2 Odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave borznoposredniške družbe

Agencija je z odločbo začela postopek za odvzem izdanega dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave ene borznoposredniške družbe zaradi utemeljenega suma hujše kršitve dolžnosti člana uprave. Ni namreč zagotovil, da bi borznoposredniška družba poslovala v skladu s pravili o varnem in skrbnem poslovanju, ki so določeni v ZTVP – 1, in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, zaradi česar so stranke te družbe utrpeli premoženjsko škodo. O razlogih za začetek postopka za odvzem navedenega dovoljenja je član uprave sicer podal izjavo, vendar odločitve Agencije ni spremenila. Agencija je zato postopek nadaljevala in izdala odločbo, da se članu uprave borznoposredniške družbe dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave te družbe odvzame.

Zoper odločbo Agencije je vložil tožbo na Vrhovno sodišče Republike Slovenije in zahteval odpravo odločbe o odvzemu dovoljenja. Agencija je na prejeto tožbo odgovorila, vendar sodišče v zadevi še ni odločilo.

5.2.3 Pogojni odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje

Agencija je z odločbo začela postopek za odvzem izdanega dovoljenja družbi za upravljanje (DZU) za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščen investicijske družbe zaradi utemeljenega suma storitve hujše kršitve pri upravljanju finančnega premoženja pooblaščenih investicijskih družb in s tem pravil dolžne profesionalne skrbnosti. Z isto odločbo je Agencija začela postopek za odvzem dovoljenja članu uprave te DZU zaradi kršitve

dolžnosti člana uprave in oba postopka združila. O razlogih za začetek postopka za odvzem dovoljenja DZU in dovoljenja članu uprave te DZU sta DZU in član uprave skupaj sicer podala izjavo, vendar odločitve Agencije ni spremenila. Agencija je zato postopek nadaljevala in izdala odločbo, da se DZU dovoljenje za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblaščenice investicijske družbe pogojno odvzame ter da se članu uprave odvzame dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave te DZU.

DZU in član uprave te DZU sta zoper obe odločbi Agencije skupaj vložila tožbo na Vrhovno sodišče Republike Slovenije in zahtevala njuno odpravo. Agencija je na prejeto tožbo odgovorila, vendar sodišče v zadevi še ni odločilo.

5.2.4 Nadzor nad družbo za upravljanje in pooblaščenice investicijsko družbo

V zvezi z odredbo in odločbo o ugovoru zoper odredbo Agencije, izdano v postopku nadzora nad družbo za upravljanje in pooblaščenice investicijsko družbo, je družba za upravljanje vložila tožbo na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, a jo je sodišče kot nedovoljeno zavrglo.

5.2.5 Postopek prevzema

Pravkar poteka postopek sodnega varstva zoper odločbo in sklepa Agencije v zvezi s postopkom prevzema. Tožnik predlaga, da se odločba, s katero je Agencija dovolila objavo javne ponudbe za odkup delnic, odpravi, ker naj bi bila nezakonita. Prav tako predlaga, da se odpravita sklepa, s katerima je Agencija zavrnila zahtevo tožnika za vstop v postopek in zahtevo za vročitev odločbe, s katero je Agencija izdala dovoljenje za ponudbo za odkup, ker naj bi bila Agencija pri izdaji obeh sklepov uporabila določila ZTVP – 1 v nasprotju z njihovo vsebino. Agencija je na prejeto tožbo odgovorila.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je s sodbo, ki jo je Agencija prejela v letu 2003, tožbo zavrnilo. Tožnik pa je zoper navedeno sodbo vložil še pritožbo na Vrhovno sodišče Republike Slovenije. Agencija je na pritožbo odgovorila, sodišče pa o njej še ni odločilo.

5.2.6 Poročanje javnih družb

Agencija je v tem letu prejela tožbo javne družbe zoper odločbo, s katero je Agencija ugovor javne družbe zoper odredbo Agencije, izdano zaradi kršitve obveznosti poročanja iz ZTVP – 1, zavrnila, in zoper odločbo, s katero je Agencija ugotovila, da javna družba krši obveznost poročanja iz ZTVP – 1. Tožnik je predlagal, da Vrhovno sodišče Republike Slovenije odločbi izreče za nični oziroma ju v celoti razveljavi, ker da tožnika ni mogoče šteti med javne družbe v smislu ZTVP – 1. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je tožbo zavrnilo.

5.2.7 Stroški postopka nadzora

Pravkar poteka postopek sodnega varstva proti sklepu Agencije o stroških postopka nadzora. Tožnik predlaga, da se sklep odpravi, ker naj bi bil nezakonit. Agencija je na prejeto tožbo odgovorila, vendar sodišče v zadevi še ni odločilo.

5.3 POSTOPEK PRED UPRAVNIM SODIŠČEM REPUBLIKE SLOVENIJE V LJUBLJANI

Agencija je že v letu 2000 prejela tožbo borznoposredniške družbe, s katero je zahtevala odpravo odredbe Agencije, na podlagi katere ji je ta naložila, da z objavo v dnevnem časopisju umakne ponudbo za odkup. Agencija je pri izvrševanju nadzora nad borznoposredniško družbo namreč ugotovila nepravilnosti v smislu kršitev določb ZPre, ki se nanašajo na ponudbo za odkup delnic in konkurenčno ponudbo za odkup. Sodišče je v zadevi odločilo tako, da je tožbo zavrglo, ker izpodbijana odredba nima narave dokončnega upravnega akta, ki se lahko izpodbija v upravnem sporu.

5.4 POSTOPKI PRED OKROŽNIM SODIŠČEM V LJUBLJANI

5.4.1 Vlagatelji v vzajemne sklade Proficie Dadas

Določeni vlagatelji v vzajemne sklade Proficie Dadas, d. o. o., Maribor, v treh pravnih postopkih tožijo Republiko Slovenijo kot prvotoženo stranko in Agencijo kot drugotoženo zaradi plačila odškodnine zaradi škode, ki naj bi jim bila povzročena zaradi ravnanja Agencije, saj tožniki zatrjujejo, da naj bi bilo nezakonito.

Agencija je na tožbe odgovorila in med drugim navedla, da njeno ravnanje ni bilo protipravno, kar dokazujejo odločbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Pristojno sodišče še ni odločilo o nobeni tožbi.

5.4.2 Postopki v zvezi z nezakonitimi odtujitvami delnic

Pravkar potekajo štirje pravni postopki v zvezi z nezakonitimi odtujitvami delnic pri borznoposredniških družbah, v katerih Agencija nastopa kot tretje- oziroma četrtotožena stranka – vsi so še na prvi stopnji.

Agencija je po mnenju tožnikov v zadevi odškodninsko odgovorna zaradi opustitev pri izvajanju zakonskih pooblastil, po katerih naj bi bila dolžna izdati izvedbene akte, s katerimi se podrobneje uredijo postopki v zvezi s trgovanjem z nematerializiranimi vrednostnimi papirji, in sicer na način, ki bi z dovolj zahtevnimi postopki identifikacije stranke preprečil možnost zlorabe.

Agencija je na vse tožbe odgovorila in med drugim navedla, da je predpise, ki jih je bila dolžna izdati, tudi izdala.

V enem postopku, začetem v letu 2000, pa je Višje sodišče v Ljubljani pritožbi Agencije zoper sodbo prvostopenjskega sodišča, s katero je odločilo, da so prvo-, drugo- in tretjetožena stranka, torej tudi Agencija, nerazdelno dolžne tožniku omogočiti in izvršiti vknjižbo odtujenih delnic na tožnikov registrski račun in nerazdelno dolžne tožniku izplačati tudi znesek pripadajočih dividend ter povrniti pravne stroške, ugodilo in prvostopenjsko sodbo spremenilo tako, da je tožbeni zahtevek zoper Agencijo zavrnilo.

5.4.3 Postopek v zvezi s kupoprodajno pogodbo za nakup poslovnih prostorov

Na prvi stopnji je končan postopek v gospodarskem sporu v zvezi s kupoprodajno pogodbo za nakup poslovnih prostorov Agencije. Prodajalec je s tožbo uveljavljal zoper Agencijo zahtevke za povrnitev sredstev iz naslova unovčenja garancije in pogodbene kazni. Prvostopno sodišče je razsodilo, da je Agencija dolžna vrniti prodajalcu pobotano pogodbeno kazen, saj naj bi bila poplačana že z unovčitvijo garancije, v preostalem delu pa je tožbeni zahtevek zavrnilo. Obe stranki postopka sta se zoper sodbo pritožili, vendar višje sodišče o pritožbah še ni odločilo.

5.4.4 Prisilna poravnava

Agencija je v postopku prisilne poravnave nad javno družbo prijavila terjatev iz naslova stroškov nadzora nad poročanjem te družbe, o katerih je odločila s sklepom. Prisilna poravnava je bila sprejeta in po sklepu okrožnega sodišča so bile terjatve Agencije razvrščene v razred z 20 % poplačilom.

5.5 POSTOPKI PRED OKRAJNIM SODIŠČEM

Agencija je zaradi prisilne izvršitve izvršljivih odločb (sklepov) o stroških nadzora nad poročanjem javnih družb vložila sedem predlogov za izvršbo. Okrajna sodišča so na podlagi petih predlogov s sklepom o izvršbi dovolila izvršbo, v enem primeru je Agencija po izdaji sklepa o izvršbi na zahtevo sodišča predlog dopolnila. Zoper en sklep je dolžnik vložil ugovor, na katerega je Agencija odgovorila. V enem primeru je Agencija vloženi predlog naknadno dopolnila s predlogom za dodatno sredstvo izvršbe.

5.6 POSTOPKI PRED SODNIKOM ZA PREKRŠKE IN SENATOM ZA PREKRŠKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Agencija je v letu 2002 pri sodniku za prekrške vložila 75 predlogov za uvedbo postopka o prekršku proti pravnim osebam in odgovornim osebam pravne osebe, od teh 24 zaradi kršitve določb ZPre (kršitve obveznosti dati javno ponudbo za odkup in kršitve obveznosti obveščanja o pridobitvi kvalificiranega deleža) in 51 zaradi kršitve določb ZTVP – 1 (47 zaradi kršitve določb o poročanju javnih družb, tri zaradi kršitve določb o storitvah z vrednostnimi papirji in eden zaradi kršitve določb o prvi javni prodaji vrednostnih papirjev po ZTVP – 1).

Agencija je v letu 2002 prejela 22 odločb o prekršku sodnikov za prekrške, in sicer je bilo 21 odločb izdanih v postopkih o prekršku, uvedenih na predloge, ki jih je Agencija vložila pred tem letom, s tem da je sodnik za prekrške v 3 primerih posebej izdal odločbo o prekršku zoper obdolženo pravno osebo in njeno obdolženo odgovorno osebo, 1 odločba pa je bila izdana v postopku o prekršku, uvedenem na predlog, ki ga je Agencija vložila v tem letu.

V sedmih primerih so sodniki za prekrške spoznali pravne osebe in njihove odgovorne osebe za odgovorne za vse očitane prekrške in jim izrekli denarne kazni, v dveh primerih pa opomin. V enem primeru je bil postopek zoper obdolženo pravno osebo ustavljen, odgovorna oseba pa je bila spoznana za odgovorno za očitane prekrške, v 11 primerih je bil postopek ustavljen zoper obdolžene pravne osebe in obdolžene odgovorne osebe (za kar je bilo izdanih 14 odločb, v treh primerih sta bili namreč izdani po dve odločbi).

Agencija se je pritožila zoper 18 odločb sodnikov za prekrške, prejetih v letu 2002 (zoper dve odločbi, prejeti zadnji dan leta 2002, se je pritožila v začetku januarja 2003). Senat za prekrške Republike Slovenije je v letu 2002 razveljavil dve odločbi, zoper kateri se je pritožila Agencija. V začetku leta 2003 je Agencija prejela še dve odločbi Senata za prekrške Republike Slovenije, izdani na pritožbi Agencije, in sicer je bila v enem primeru odločba sodnika za prekrške razveljavljena, v drugem primeru pa spremenjena v delu, ki se nanaša na odločitev o kazni tako, da je bila denarna kazen zvišana. O pritožbah zoper 14 odločb o prekršku pa Senat za prekrške Republike Slovenije še ni odločil.

Agencija je prejela tudi eno odločbo Senata za prekrške Republike Slovenije, v kateri je ta pritožbo obdolžene pravne osebe in obdolžene odgovorne osebe zoper odločbo o prekršku, izdano pred letom 2002, zavrnil kot neutemeljeno in potrdil odločbo organa prve stopnje (v tej odločbi je sodnik za prekrške izrekel denarne kazni obdolženi pravni in odgovorni osebi).

Razpon izrečenih sankcij pravnim osebam: najbolj mila je bila opomin, najstrožja pa denarna kazen 10.540.000 SIT (enotna denarna kazen za štiri prekrške po ZTVP – 1).

Razpon izrečenih sankcij odgovornim osebam pravnih oseb: najbolj mila izrečena sankcija je bila opomin, najstrožja pa denarna kazen 272.000 SIT (enotna kazen za štiri prekrške po ZTVP – 1). Senat za prekrške Republike Slovenije je v letu 2002 tudi potrdil prvostopno odločbo, izdano v preteklem letu, v kateri je denarna kazen zoper odgovorno osebo znašala 330.000 SIT (enotna denarna kazen za tri prekrške po ZTVP – 1).

6 SODELOVANJE AGENCIJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

6.1 SODELOVANJE Z DOMAČIMI INSTITUCIJAMI

Agencija je pri svojem delu redno sodelovala s pristojnimi ministrstvi, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za gospodarstvo, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter z Ministrstvom za notranje zadeve, in tudi z Banko Slovenije, Agencijo za zavarovalni nadzor, Slovenskim institutom za revizijo, Združenjem članov borze vrednostnih papirjev, Združenjem družb za upravljanje investicijskih skladov, Uradom za preprečevanje pranja denarja ter drugimi institucijami.

Na podlagi Pravilnika o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov se je Agencija redno udeleževala sestankov koordinacijskega telesa nadzornih organov in komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov, katere delo je vodila od januarja 2001 do marca 2002, in v skladu z omenjenim pravilnikom pripravila poročilo te komisije za navedeno obdobje.

Marca 2002 je bila tudi pripravljena skupna publikacija vseh treh navedenih nadzornih institucij (Legislation for the Financial Sector in Slovenia), v kateri so zbrani temeljni zakoni in podzakonski predpisi s področja dela vseh treh nadzornikov v angleškem jeziku.

Delovna skupina predstavnikov Banke Slovenije, Agencije za zavarovalni nadzor in Agencije za pripravo predloga nove ureditve sistema izrekanja kazenskih sankcij nadzornih organov finančnih institucij v novem Zakonu o prekrških, oblikovana na pobudo Agencije, je pripravila zaključno poročilo in ga poslala Ministrstvu za finance in Ministrstvu za pravosodje.

6.2 SODELOVANJE S TUJIMI IN MEDNARODNIMI INSTITUCIJAMI OZIROMA ORGANIZACIJAMI

6.2.1 Sodelovanje na področju t. i. evropskih zadev

V prvem polletju tega leta sta bili organizirani zasedanji dveh pododborov EU-Slovenija, in sicer za notranji trg maja v Ljubljani ter za ekonomska in monetarna vprašanja, kapitalske tokove in statistiko junija v Bruslju. V predstavitvi uresničevanja zakonodaje na področju finančnih storitev je Agencija predstavila t. i. akcijski načrt, sprejet na podlagi priporočil skupine nadzornikov iz držav članic, ki je že septembra 2001 opravila pregled usposobljenosti finančnih nadzornih organov v Sloveniji (»peer review«). V akcijskem načrtu je Agencija izpostavila problematična področja in nakazala smer njihove rešitve.

Predstavniki Agencije se je konec maja udeležil tudi sestanek Komisije EU v okviru delovne skupine »Effective Financial Services Supervision Group for Accession Countries« in predstavil akcijski načrt neposredno izvedencem, ki so v Sloveniji opravili »peer review«. V septembru in decembru je Služba Vlade za evropske zadeve znova pregledala uresničevanje akcijskega načrta s področja institucionalne usposobljenosti, ki za Agencijo konkretno pomeni še nekatere dodatne zahteve po kadrovske okrepitvah. Tudi v letu 2002 je Agencija posredovala podatke, potrebne za pripravo rednega letnega poročila o napredku Republike Slovenije pri prilagajanju pravnemu redu Evropske unije, ki je bilo objavljeno v prvi polovici oktobra.

Pomemben segment na področju evropskih zadev je izvajanje obsežnega in poglobljenega pregleda usklajenosti domače zakonodaje z zakonodajo Evropske unije. V ta namen je Agencija letos izpolnila tabele skladnosti z naslednjimi direktivami:

- 2001/34/EC on the admission of securities to official stock exchange listing and on information to be published on those securities;
- 1997/9/EC on investor compensation scheme;
- 1989/298/EC coordinating the requirements for the drawing-up, scrutiny and distribution of the prospectus to be published when transferable securities are offered to the public.

Letos je Agencija tudi prejela pripombe Evropske komisije k tabelam skladnosti, ki jih je izpolnila in posredovala v prejšnjih letih, na kar so bila pripravljena pojasnila in odgovori, ki so bili posredovani Evropski komisiji.

V letu 2002 ni bilo posebnih dejavnosti v delovnih skupinah za vstop Republike Slovenije v Evropsko unijo, katerih članica je Agencija, in sicer delovna skupina 3 (prost pretok storitev) in 4 (prost pretok kapitala). Obe pogajalski področji sta začasno zaprti, pomembnejših nesoglasij oziroma odprtih vprašanj ni.

Na področju prilagajanja pravnega reda Republike Slovenije evropskim direktivam in postopku vključevanja Republike Slovenije v polnopravno članstvo Evropske unije je treba omeniti tudi dejavnosti t. i. Posvetovalne skupine (Consultative Group), ki združuje regulatorje trga kapitala držav, pridruženih članic EU, ki si na srečanjih izmenjujejo izkušnje ter informacije v zvezi z vključevanjem v Evropsko unijo. V prvem polletju se je skupina sestala dvakrat, in sicer na Cipru v začetku marca, kjer je obravnavala manipulacije na trgu vrednostnih papirjev in alternativne trgovalne sisteme, ter na Poljskem, kjer je obravnavala sheme jamstva za terjatve vlagateljev. Na ravni strokovnih sodelavcev nadzornih institucij (t. i. »expert level«) je skupina septembra pripravila seminar v Pragi na področju investicijskih skladov (Direktiva UCITS). V istem času je bilo organizirano tudi srečanje na ravni predsednikov članic, namenjeno prevzemom in predvideni evropski ureditvi tega področja in prihodnosti skupine po vstopu večine članic v Evropsko unijo.

Najpomembnejša dejavnost skupine v zadnjih dveh mesecih leta je bilo medsebojno usklajevanje glede odgovora na povabilo v CESR (Committee of European Securities Regulators, do junija 2001 FESCO), predvsem v zvezi z oblikovanjem mnenja glede časa vključitve v odbor v vlogi opazovalcev ter višini finančnih prispevkov novih članic. V drugi polovici leta je predsedujoči posvetovalne skupine članicam redno posredoval informacije, zlasti na področju novosti ali predvidenih sprememb zakonodaje v okviru EU ter aktivnosti CESR na tako imenovani drugi in tretji stopnji aktivnosti (poimenovanje je skladno z Lamfalussyjevim poročilom).

6.2.2 Sodelovanje v okviru IOSCO

V drugi polovici 2002 je Agencija opravila pomembno revizijo svojih odgovorov na tri obsežne vprašalnike glede principov regulacije trga kapitala, ki jih je posredovala že v prvi polovici 2000 (High-level Survey, Regulators, Issuers). Spremembe in dopolnitve so bile potrebne v glavnem zaradi spremenjene oziroma dopolnjene zakonodaje v vmesnem dvehletnem obdobju.

International Organisation of Securities Commissions (IOSCO) je pripravila tri nove vprašalnike za tako imenovano samooceno, in sicer na naslednjih področjih: Secondary Markets, Market Intermediaries in Collective Investment Schemes. Agencija je do konca leta izpolnila zagotavljanje principov regulacije na prvih dveh področjih, zadnji vprašalnik pa bo, zaradi natančnih in poglobljenih vprašanj, v celoti pripravila potem, ko bo na podlagi konec leta sprejetega ZISDU – 1 predpisala in izdala predvidene podzakonske predpise.

Generalni sekretariat IOSCO je v začetku oktobra predstavil posebni izobraževalni in delovni program, v katerem je želel strokovne sodelavce nacionalnih regulatorjev trga vrednostnih papirjev natančno poučiti o načinu izpolnjevanja omenjenih vprašalnikov oziroma o pripravi samoocen regulacije na njihovi podlagi. Izvršni in tehnični odbor IOSCO sta sprejela natančnejše kriterije, ki jih bodo morale članice upoštevati pri ocenjevanju izpolnjevanja posameznih načel (od polne izpolnjenosti kriterija, prek obsežne, delne izpolnjenosti do neizpolnjenosti v celoti ter stanja, kjer kriterija zaradi specifične zakonodaje sploh ni možno implementirati). Druga pomembna točka programa pa je bila predstavitev vprašalnika in potrebnih aktivnosti v zvezi s tako imenovanim IOSCO multilateralnim sporazumom o medsebojnem sodelovanju in izmenjavi informacij.

Sicer pa je Agencija redno odgovarjala tudi na posamična občasna vprašanja in zaprosila tujih regulatorjev trga vrednostnih papirjev.

Poljski SEC – predsedujoči delovni skupini 4 v okviru IOSCO odbora »Emerging Markets Committee« (EMC) je oktobra predstavil končno, dopolnjeno poročilo raziskave z naslovom »Inside information world. How do countries manage it?«, za katerega je odgovore pripravila tudi Agencija. V letu 2002 ni bilo novih dejavnosti delovnih skupin v okviru EMC oziroma na letni konferenci niso bili dodeljeni dodatni mandati obstoječim delovnim skupinam.

Predstavniki Agencije so se tako kot pretekla leta tudi letos udeležili redne letne konference IOSCO v Istanbulu ter letne konference Emerging Markets Committee v Maleziji, kjer je bilo organizirano tudi strokovno srečanje v okviru Emerging Markets Committee. Na sestanku European Regional Committee (ERC) v Budimpešti je bil posebej poudarjen poziv državam članicam, naj opravijo vse potrebne dejavnosti za podpis IOSCO multilateralnega sporazuma o sodelovanju. Na srečanju je bila oblikovana nova skupina strokovnjakov s področja »Corporate Governance«, ki bo do naslednjega sestanka odbora pripravila gradivo za nadaljnjo razpravo o vladanju podjetjem v evropskih državah.

6.2.3 Druge dejavnosti

Glede vključevanja Republike Slovenije v OECD, ki jih koordinira Ministrstvo za zunanje zadeve, je to v prvem polletju 2002 sklicalo en sestanek, na katerem je ministrstva, vladne službe in druge institucije seznanilo s svojimi dejavnostmi v zadnjih šestih mesecih, povezanimi s prihodnjim polnopravnim članstvom v tej mednarodni organizaciji. Agencija se tudi v tem obdobju ni zavezala k aktivnemu delovanju v katerem koli izmed formalno organiziranih odborov oziroma skupin OECD.

Med preostalimi dejavnostmi Agencije je treba poudariti tudi sklepanje sporazumov o medsebojnem sodelovanju in izmenjavi informacij. Do sedaj je sklenila sporazume z regulatorji trga vrednostnih papirjev naslednjih držav: Avstrije, Italije, Portugalske, Grčije, Češke, Poljske, Federacije BiH, Makedonije in Albanije.

Predstavniki Agencije so se tudi v letošnjem prvem polletju udeležili izobraževalnih programov v organizaciji ameriškega SEC, in sicer rednega letnega inštituta ter seminarja s področja nadzora nad trgom vrednostnih papirjev v Sofiji.

Agencija je zaprosila tudi za članstvo v t. i. "International Network of Pensions Regulators and Supervisors" (INPRS), ki deluje pod okriljem OECD in vključuje tudi države nečlanice. Sprejeta je bila februarja 2002. Skupaj z Agencijo za zavarovalni nadzor in INPRS je soorganizirala mednarodno konferenco o upravljanju privatnih pokojninskih skladov, ki je potekala v Ljubljani 7. 11. in 8. 11. 2002. Namen konference je bila izmenjava izkušenj in opredelitev glavnih dejavnikov, ki zagotavljajo skrbno in varno ravnanje s pokojninskim denarjem.

Agencija sodeluje na področju pokojninskih zavarovanj tudi pri mednarodnem projektu tehnične pomoči, ki ga za države na prehodu izvaja Ministrstvo za delo ZDA. Tako je na podlagi dolgoletnih ameriških izkušenj pridobila nova znanja, predvsem pri izvajanju nadzora in nadzornih postopkov. Letos je bila misija Ministrstva za delo ZDA na dveh delovnih obiskih v Sloveniji. Maja je bilo v tem okviru na Agenciji predavanje o aktualnih temah na področju pokojninskih zavarovanj. Predaval je gospod Richard Hinz, direktor Urada za raziskave in ekonomske analize – pokojninske in socialne zadeve pri Ministrstvu za delo ZDA. Temi predavanja sta bili: Ureditev prostovoljnih pokojninskih zavarovanj v ZDA in Vpliv stečaja Enrona na pokojninske sheme v ZDA.

7 DRUGE ZADEVE

7.1 SPLOŠNE IN KADROVSKE ZADEVE

Agencija je zaradi zagotavljanja splošnih razmer za delo in organizacije dela redno izvajala dejavnosti v zvezi z naročili blaga in storitev ter ustrezno dopolnila in spremenila obstoječi splošni akt o oddaji javnih naročil male vrednosti in tudi nekatere druge splošne akte. Opravila je tudi preostale naloge za dokončno ureditev svojih poslovnih prostorov. Prav tako je obnovila popis obstoječih knjig oziroma literature, razpoložljive na Agenciji.

V letu 2002 je poleg v. d. direktorja na novo zaposlila še 5 delavcev (2 magistra ekonomije, 1 univerzitetnega diplomiranega ekonomista, 2 univerzitetna diplomirana pravnik), delovno razmerje pa je poleg direktorju Agencije prenehalo še dvema delavcema. Povprečno število zaposlenih v tem letu je bilo 32 – konec leta je bilo zaposlenih 33 delavcev. Agencija je v letu 2002 že izpeljala tudi postopke za dodatne zaposlitve, ki pa so bile uresničene šele v letu 2003.

7.2 INFORMATIKA

V letu 2002 je Agencija posodobila strojno in sistemsko opremo in tako sledila razvoju informacijske tehnologije. Nadgrajen in optimiziran je bil poštni strežnik v smislu povečanja varnosti in zmogljivosti. Prav tako je bil moderniziran sistem za varovanje in shranjevanje podatkov (back-up). Glede na vse večje potrebe po internetnih povezavah je bil nadgrajen najeti vod, ki omogoča veliko zmogljivejše preiskovanje prek spletnih strani in zmogljivejše storitve elektronske pošte.

Agencija je začela izvajati tudi projekt posodobitve podatkovnih struktur in programske opreme za zajemanje in upravljanje podatkov, ki jih udeleženci na trgu vrednostnih papirjev pošiljajo Agenciji. Namen je prilagoditev novim zakonskim predpisom ter hitrejšemu in kakovostnejšemu zajemanju podatkov, ki bo potekalo neposredno v podatkovno bazo Agencije po internetni povezavi. Projekt je v fazi preizkušanja na testni bazi in končnih dodelav.

Za potrebe nadzora je Agencija na podlagi določenih podatkov pripravila poseben podatkovni model in ustrezno programsko opremo za analizo, ugotavljanje in pregled teh podatkov. Model se bo dopolnjeval z novimi oziroma dodatnimi podatki.

Agencija je ves čas prilagajala aktualno vsebino svoje internetne strani in jo hkrati vsebinsko in oblikovno posodabljala.

Konec leta 2002 je začela tudi projekt predelave celotne baze in programov na novejšo standardno podatkovno bazo MS SQL, ki omogoča kakovostnejše, hitrejše in varnejše delo s podatki. Prav tako prehod na novo podatkovno bazo omogoča neposredne podatkovne povezave z drugimi vzporednimi programi, s katerimi namerava Agencija dodatno analizirati vrsto podatkov, s katerimi razpolaga. Posodobitev podatkovne baze in programov vključuje tudi razširitev na spremljanje in analiziranje poročil upravljavcev vzajemnih pokojninskih skladov.